

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Bulv. Regele Ferdinand 22.
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.Egyes szám ára 2 lei, vasárnap
3 lei. Buorestitben 50 banival
több.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASAGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDEKEN:

Egész évre 480 Lei.

Fél évre 240 Lei.

Negyed évre 120 Lei.

Havonta 40 Lei.

Hirdetések díjazás szerinti

Megjelenik naponta reggel.

Felelős szerkesztő:

Károly József.

Az árumintavásár.

Írta: Kabos Armin.

A produktív munkának, az ipari termelésnek sátoros ünnepét — a temesvári árumintavásárt — büszke örömmel üdvözljük. Az annyiszor megrágalmazott, meggyanusított és lekicsinyelt gyári és kisipar és annak életető levegője, a jelenlegi társadalmi alakulatoknak legmostohább gyermeke: a kereskedelem, egymást támogatva és lelkesítve, impozáns külső formában megrendezte a nemzetfenntartó termelő munkának ünnepét. Ez az árumintavásár első sorban az államférfiúi elmébe világító fénysugár akar lenni, amely bevilágítja és ráirányítja minden jelentős politikai egyéniségnek figyelmét arra, hogy meny nyi bünt, mennyi mulasztást követtek el nálunk az ipar és kereskedelem fejlődése ellen, holott Románia ipari nagysága és jövője szempontjából — az összes társadalmi osztályok és foglalkozási ágak közül — kimondjuk bátran — az ipart és kereskedelmet illeti meg az elsőbbség. Az iparnak és kereskedelemnek, tehát az alkotó és termelő munkának kiváltságos helyzetét, amennyire lehetséges, törvényhozásilag is biztosítani kellene.

Vissza kell adni, meg kell alapozni az ipar és kereskedelem autonómiáját, a szabad fejlődés és szabad mozgás lehetőségét, mert az ipar és kereskedelem, szabadság nélkül, levegő nélkül bármilyen talajban is elpusztul. Lehet, hogy mi gyári és kisiparosok és kereskedők önmagunk dolgában elfogultak vagyunk és így nagyobb súlyt, nagyobb jelentőséget tulajdonítunk termelő munkánknak, mint amennyi tárgyilagossá bírálat mellett megilletne bennünket.

A legnagyobb elismerés és a legboldogítóbb kitüntetés az volna, ha a király elrendelné, hogy törvényhozás útján sürgős revízió alá vegyék az ipart és kereskedelmet érintő összes törvényeket és rendeleteket, amiket t. i. az ipar és kereskedelem érdekében

alkottak meg. A revíziót az ipar és kereskedelem hivatott képviselőinek bevonásával, illetve meghallgatásával kellene a miniszternek eszközölnie. Jövőben pedig az iparról és kereskedelemről sem törvény, sem pedig rendeletnek nem szabadna napvilágot látni, amíg a szakmabeliek véleményét nem ismerik és alaposan nem tanulmányozták.

Uj nemzetközi konferencia lesz.

Baldwin a jövőben részt akar venni minden tanácskozáson

Párisból táviratozzák: A *Matin* azt jelenti, hogy komoly formában tartja magát az a hír, hogy új nemzetközi konferenciát hívnak össze a reparációs probléma megtárgyalására. Németországot is felszólítják, hogy vegyen részt ezen a konferencián, de feltételül kikötik, hogy *előbb meg kell szüntetnie a passzív ellendállást.*

Párisból táviratozzák: Az *Echo de Paris* hangsúlyozza, hogy London részt akar venni minden jövőbeni tárgyaláson. Valószínű, hogy Franciaország hozzájárulásával hamarosan nemzetközi konferen-

Leverték a bolgár forradalmat.

(A Cankov-kormány rendet teremtett. — Agyonlőtt kommunista vezérek.)

Szófiából jelentik: A Cankov-kormánynak sikerült katonai erővel leverni a kommunisták és parasztok forradalmi mozgalmát. A rendcsinálás az egész országban befejeződött. A mozgalom vezetőit mindenütt letartóztatták. A rendet azokban a városokban is helyreállították, amelyekben a fölkelők voltak többségben. Blagojev Dimitriewet, a kommunisták vezetőjét, a mozgalom irányítója volt, letartóztatták és Szófiába vitték Manóv Petkov-val együtt, akit a forradalmárokkal vívott harcban fogtak el. A kommunistapárt több vezetője Oroszországba menekült. A forradalmi mozgalom kitünően volt előkészítve. Oroszországtól kapott instrukciók szerint készültek a mai uralom megdöntésére. A felkelésnek szeptember 17-én kellett volna kitörnie. A kormány azonban értesülést szerzett a mozgalomról és erélyes eszközökkel megakadályozta azt, hogy a kommunistapárt vezetőit a forradalmi parasztság vezetőivel együttesen léphessenek fel. Ugy a vidéken, mint a bolgár fővárosban rendki-

ipari és kereskedelmi szabadság. Ez volna az igazi ajándék, ez lenne Románia termékeny talajában az a magvetés, amiből virágzó, életerős ipar és kereskedelem fakadna. Már pedig az élet erős ipar és kereskedelem nem osztályérdek, vagy önző kívánság, hanem társadalmi különbség nélkül a román polgárok millióinak elsőrendű életérdeke.

cia til össze, feltéve, ha előzőleg diplomáciailag kellőképpen előkészítették a kérdést. *Poincaré* alkalomadtán Párisba utazik, hogy Baldwinmal tovább tárgyaljon. Az *Ere Nouvelle* írja: A tegnapi kiadott kommuniké meglepetés. — Franciaország nem engedheti meg magának, hogy egyidőben Londonnal és Berlinnel újat huzzon. Abban a pillanatban, amikor a francia miniszterelnök felismeri helyzetének veszedelmességét és észszerűbb pozícióhoz tér vissza, nincs ok rá, hogy véleményváltozásának nagy horderejét fel ne ismerjék.

vül magyaranyu letartóztatásokat foganatosítottak. A kormány a forradalmárok ellen foganatosított intézkedésekkel egyidejűleg betiltotta a macedón Komité egyik lapját is, az *Itinden-t*.

Szófiából táviratozzák: Minden elterjedt hírrel szemben, mintha a parasztlázadás sikeresen folytatódna Bulgáriában, hivatalos helyen kijelentik, hogy a kormány leverte a kommunista forradalmat, amelyhez a parasztpárt csatlakozott. — Több kommunista vezetőt agyonlőtték, a parasztvezérek pedig átshöktek Jugoszláviába. A döntő csata Lobanánál volt, ahol a kormánycsapatok megsemmisítették a kommunista- és parasztbandákat.

Az albániai nyomozás.

(Az olasz tisztek gyilkosainak nyomában.)

Rómából táviratozzák: Az Epoca jelenti Bariból: Egy tiranai távirat, amelyet *Ghica*, az albán belügyminiszterium sajtófőnöke küldött Tirannából, közli az olasz

misszió gyilkosainak kinyomozására kiküldött bizottság munkájának eredményét. Tegnap reggel a nyomozók a Quessorati melletti Argirocastroban elfogtak egy fiatal görögöt, aki görög katonai egyenruhát viselt és fel is volt fegyverkezve. Azonnal letartóztatták és átadták a csendőrségnek, amely kihallgatásnak vetette alá. Hosszas faggatás után bevallotta részességét a gyilkosságban és elárulta az összes gyilkosok és a segédkezet nyújtók nevét is. Valószínűnek látszik, hogy az összeesküvést már napokkal a gyilkosság előtt megszervezték. Az albán hatóságok igen rezerváltan viselkednek és általában az a vélemény, hogy a nyomozást vezető olasz tiszti bizottság csak a gyilkosság értelmi szerzőinek járthatott nyomára. Ezek között több aktív görög politikus is van.

Rómából táviratozzák: A meggyilkolt olasz tisztek holttesteit Tarantóba érkeztek, ahol ünnepélyesen fogadták. Innen Rómába szállítják, ahol nagyszabású ünnepségek keretében temetik el őket.

Statárium

Spanyolországban

(Marokkóban újból megindul az offenzíva.)

Madridból jelenti a Havas újság: Egész Spanyolország területére kihirdették az ostromállapotot.

Madridi jelentés szerint a dírektorium ma tárgyalta a marokkói kérdést. Elhatározta, hogy Aizpurn tábornokot még a mai napon Marokkóba indítja. Hat cirkálóból és tizenkét torpedórombolóból álló spanyol hajóraj az Alhucemas melletti dombokat ágyuzta.

Brüsszelből táviratozzák: Alba volt spanyol külügyminiszter ideérkezett és kijelentette, hogy a katonai direktorium nem lesz hosszú életű. Arra a kérdésre, hogy megjelenik-e a spanyol katonai törvényszék előtt, kijelentette, hogy rendes polgári bíróság elé szívesen odalép, de forradalmi törvényszék előtt nem jelenik meg.

Temesvár sportünnepe.

A lengyelek lemondták részvételüket.

(Saját tudósítónktól.) A temesvári sportkerület nagy ambícióval készült a szeptember 23-i Kísantant olimpiádra. E hónap 20-án a lengyel bizottság táviratban bejelentette, hogy a lengyel atléták nem vesznek részt az olimpiádon, mert nekik a szeptember 23-i dátum nem megfelelő. Kétséges a jugoszlávok eljövetele is, sőt valószínű, hogy szintén elmarad. A csehek hat legjobb all-round atlétájukat küldték, akik a következők: Swoboda, Muncali, Martinek, Paschek, Kucharsky és Riedl. A csehek tehát kitétek magukért. A jelenlegi helyzet az, hogy a Kísantant olimpiádra cseh-román olimpiáddal vetlett át; ez azonban nem von le semmit az olimpiád értékéből.

A sok kombináció, találgatás és ellenőrizhetetlen hír után pontos névsorát adjuk azoknak az atlétáknak, akik Romániát képviselik az olimpiádon. Ezek a következők: Barabás János, Beln Jenő dr., Bergenthal Jenő, Berecz Imre, Bodea Lázár, Budovinszky János, Corcan Aurél dr., Cioban Aurél, Ciungan Aurél, Dávid László, Erdei Jenő, Fischer Sándor, Fritz Sándor, Glück József, Goldenberg, Imre László, Kabát István, Korom László, Kozovics Ede, Marescu, Marton, Moldován, Morariu Teofil dr., Neacsu Indgy., Nemes Aurél, Péter László, Platz József, Pop Zorilla, Rudin, Russu Tibor, Störszbach, Steinfeld.

Az esélyek a következők: **Várnap: 100 méteres síkfutásban Péter** biztos győztes, nem véve figyelembe a jugoszlávok indulását. Ha kifutja formáját, úgy 10.9 időre számítunk. Másodiknak **Svobodát** várjuk. A **400 méteres síkfutásban Steinfeld** győzelme kétségtelen, ha bár a kis **Kozovics** erős ellenfél. Küzdelmükből új román rekordot várunk. Előrelátható idő 52.4%. A **110 m. gátfutás** a cseh **Jandera** távolmaradása miatt **Imre** biztos zsákmánya, **Neacsu** helyezése számithat. Idő: 17.9. A **1500 m. síkfutásban Mucha, Riedl és Kabát** között erős küzdelem várható. **Kabát** győzelme esetén új román rekord. Idő: 4.10. A **távolugrásban** nem tudunk jóslásokba bocsájtkozni: **Rudin, Fischer, Svoboda** egyenrangú ugrok. Centiméter differenciák. **Nemes** még beleszóllhat a játszmába. A **discosvetés** **Ambrozy** távolmardásával **Popp Zorilláé**. I. **Svoboda**, 40.50 méter. A **gerelyvetés** a cseh **Pascheké**, 52 méter, mögötte **Corcan dr.-től** várhatunk valamit. A **4x100 m. staféta** ellenfél hiányában **Romániáé**. Itt az alkalom új rekordot futni. A **kalapácsvetés** **Bodea** főhadnagyé.

Hétfőn: A 200 méteres futásban Péternek legveszélyesebb ellenfele **Svoboda**. **Péter** fél méterrel győz.

Idő új román rekord. A **800 m. futás Kabáté**, nincs komolyabb ellenfele, talán **Martinek**, aki legutóbb 2.4 alatt futotta. Az **5000 m.** a cseh **Kuharszky** viszi 16 idővel, a második helyért **Belu dr.** és **Márton** küzdenek. **Helyből távolugrás** **Goldenbergé**. A **súlydobásban** a csehek nem komoly ellenfelek **Fritz** és **Morariu dr.** között fog eldőlni. 13.70 várunk. Az **olimpiai staféta** valószínűleg a cseheké, akik a következő felállítással indulnak: **Martinek, Riedl, Svoboda, Mucha**.

Díjazás: Minden szám első helyezettje értékes tiszteletdíjat és ezüst plakettet, 2-3 helyezett pl.

A temesvári munkástelep ügye.

(Magasabb vételért követel a város. — A háztulajdonosok panasza.)

(Saját tudósítónktól.) Tizenhárom évvel ezelőtt Temesvár városa felépítette a gyárvárosi munkástelepet. A Rész házakat a város szerződésileg eladta a jelentkezett reflektánsoknak, akik annak idején szerződésileg kötelezték magukat, hogy 400 koronát azonnal lefizetnek; amortizáció fejében pedig 80 leit törlesztettek 1930-ig. — A kötött megállapodás értelmében a házak a lakók tulajdonába mentek át. A lakók, illetve háztulajdonosok eddig pontosan eleget tettek kötelezettségeiknek és nyugodtan várták, míg végre teljesen letörlesztették a vételárát.

A napokban azonban kellemetlen meglepetés érte őket. Irást kapnak dr. **Georgevici** főpolgármester aláírásával, mely szerint a városi tanács felhívja őket, hogy 8 napon belül nyilatkozzanak, **hajlandók-e az újonnan megállapított vételárát**

Irodalom, művészet

• **Az aradi színház heti műsora.** Hétfőn: Egy katona története. A) bérlet. Kedd: Offenbach. B) bérlet. Szerda: Szépasszony kocsisa. C) bérlet. Csütörtök: Levendula. A) bérlet. Péntek: Fekete gyémántok, premér. B) bérlet. Szombat: premér. C) bérlet. Marinka, a táncosnő.

• **Cyrano a temesvári színházban.** Nagy várakozással néztünk elébe. — Az előkelő közönséggel zsúfolásig telt aréna igazolta, hogy Temesváron van komoly érdeklődés és a nemes darab, mely itt hosszú évek óta nem került színpadra, most szinte irodalmi esemény számba ment. Az előadás általában kielégítő volt, úgy összeállt, mint rendezés tekintetében. A főszereplők derekasan végezték feladatukat: az est hőse mégis **Fekete igazgató** volt, aki meggyőzően személyesítette a bizarr költőt. Ambar beszédje helyenkint tulságos gyors volt és nem mindenütt merte a francia stílus deklamáló előadását a darab szellemében használni, kellemes hangja, rutinos játéka meghódította a közönséget, amely a brillians jelenetekben nyílt színen többször jutalmazta tapsal a kiváló színészt. Ez az este egészben véve a nagy erkölcsi siker jegyében folyt le. (D.)

• **Négy frakk.** (Premier az aradi színházban.) Tipikus pesti darab, vér szegény filozófiával és szellemességgel spekulálva. Egy házastársi összejövetel keretében bemutatkozik **négy frakkos ur és a szerző megállá-**

kat a következők adományozták: 100 m. Oradea-Mare, 400 m. Olteni kerület, 110 m. gát: Brasov kerület, kalapács: Temesvári hölgyek tiszteletdíja, **Helyből magasugrás:** Bánáti atl. szakosztály: 1500 m. Jini alkerület, 4x100 staf. Bucuresti kerület, 200 m. külügyminiszter, 400 m. gát: Közegészségügyminiszter, gerely: Timisoarai kerület, Discos: Mocioni Antal főudvarmester, 800 m. Comitutul Central, Távolugrás: Lugoj-Marosvásárhelyi kerület. Magasugrás old boy atléták. Olimpiai staféta: Dr. Lintia

megfizetni, mert ha nem, úgy október elsejétől kezdve **elveszítik tulajdonjogukat** és mint lakók kötelesek lesznek az új lakbértörvény szerinti magasabb házbért fizetni.

Természetes, hogy a hivatalos irat a lehető legnagyobb megdöbbenést keltette az érdekelteknél, akik sehogys tudják megérteni, miként lehet egy végleges megállapodást **egyoldalúlag megváltoztatni**.

A város most 30.000 leinél nagyobb új vételárát követel a tulajdonosoktól, akik mindannyian munkások s így nincsenek abban a helyzetben, hogy ezeket az összegeket megfizessék. Az érdekeltek értesülésünk szerint nem hajlandók a város felszólításának eleget tenni, hanem képviselőjükkel ügyvédet fognak megbízni, hogy jogos érdekeiket a város követelésével szemben megvédjék.

pitja azt az örökigazságot, hogy ha a frakkot és az ezzel összefüggő műveltséget lehúzzák a frakkosokról, ott állanak azok csupaszon undok ember mivoltukban. Seregi játszotta meg jól a férjet, **Harmath Jolán** hasonlóan kitűnő alakítást produkált a hisztériás feleség szerepéből. A négy frakkot **Mészáros, Jávor, Győző és Patantyus** játszották, mindegyik a maga karakterében szép színészi munkát produkált. Gömör Emma közvetlen humora a színpadon anyós hálás szerepében tetszést váltott ki, **Darvas** a tipikus ékszerészt bravúrral vitte színre. **Mészáros Maya** ezuttal is kedves, tehetséges színésznőnek bizonyult. **Botos Blanka** és **Gyarmaty** játszottak még kisebb szerepeket. A rendezés **Darvas** szaktudását dicsérte. Gyenge ház nézte végig a gyenge darabot. (k. s.)

• **Az aradi színház hírei.** Hétfőn az „Egy katona története” kerül színre **Darvas Ernővel** a címszerepben. A nagy sikert ért dráma bizonyval szép közönséget fog vonzani az előadásra. — Keddén „Offenbach” kerül színre elsőrendű kiosztásban **Tompa Bélával** a címszerepben, **Horváth Mici, Kovács Kató, Balogh Böske, Sebestyén Jenő** és **Selmeczy Jászák** a főbb szerepet. — Szerdán a „Levendula” kerül színre premier kiosztásban. — Csütörtökön a nagy sikert aratott „Szépasszony kocsisa” kerül színre elsőrendű kiosztásban. — Pénteken **Jókai** és **Hevesi** nagysiker aratott színműve a „Fekete gyémántok” kerül először színre. A 16-

kai regényéből készült színmű egyik legkiválóbb terméke a mai modern drámai irodalomnak. **Hevesi** olyan mesteri módon dolgozta át a **Fekete gyémántok**at, hogy a közönség a legizgalmasabb élvezetben fog részesülni. A főbb szerepeket **Sereghy Andor, Darvas Ernő, Jávor Alfréd, Harmath Jolán, Mészáros Béla, Ács Mihály** és a társulat legelsőrangúbb erdei játszák. — Szombaton az idel szezónak legkiválóbb terméke, **Gielbert** csodás szép zenéjű operettje, „**Marinka a táncosnő**” kerül először színre. Az igazgatóság oly sokat vár e kiváló operettől, hogy teljesen bizonyosra veszi, hogy a Szerencsetáncnál és **Hazudik** a muzsikaszónál is többször fog színre kerülni. Azért is minden főbb szerepeket kettős premier kiosztásban játszhatja. Nagyon hálás szerephez jutottak: **Horváth Mici, Kovács Kató, Balogh Böske, Tompa, Sebestyén, Fáskerthy Maca, Győző, Mészáros Béla**.

• **A timisoarai Zenebarátok Társasága** két mintavásár hangversenyére, melyek e hó 25-én és 28-án a tisztul kaszinóban lesznek megtartva, a tagok a szokásos kedvezményt élvezik. Jegyek a Bánát hírlapirodában **Timisoara**.

• **Nagy Géza** fényképész műtermében speciel gyermek és művészi portré felvételek, valamint akvarel és fényképnagyítások. Interieur felvételek kívánságra a lakáson. Műterem: **Polgári Takarékpénztár** épületében, földszint, (megyeházzal szemben.)

— **A primadonna fia**, Párisban hiuncut a lány... **Honvéd János** karácsonyfiája, **Kórházi** vigasztalás (**Krudv Gyula**). Tette értem a tolvajt, A cipők orvosánál. A férjhez menő lányokhoz, **Trefás** apróhirdetések stb. című szenzációs cikket közzöl az „**Aradi Fáklya**” legújabb száma.

El Amerikába!

Aki megszökött a feleségétől.

(Saját tudósítónktól.) Az Ujarad melletti **Gleichenberg** kis községnek szenzációja van. **Kilian** Márton munkás, aki valamikor csendőrvolt és Amerikát is megjárta, ismét ki akart vándorolni az Újvilágba családjával együtt. Felesége Amerikában lakó testvérétől 450 dollárt kapott **Kilian**. A mintegy százezer leit kitevő összeggel **Bucurestibe** utazott, hogy a szükséges papirokat beszeresse és egy hajóstársaság hajójára elszerezdve, mint hajómunkás tegye meg az utat Amerikába. Az itthonmaradt asszony most levelet kapott férjétől, amelyben értesíti, hogy öccsével együtt tényleg kimegy Amerikába, de az asszonyt és a kisgyermeket itthonfelejté, részükre meg sem szerezte a szükséges okmányokat és reméli, hogy soha viszont nem látják többé egymást. A megcsalt asszony diplomáciai uton akarja elfogatni csaló férjét.

— **Székrekedés** A budapesti nőorvosi klinika hízonvitánva tanúsítja, hogy a **FERENC JÓZSEF** keserűviz gyorsan, biztosan és fájdalom nélkül hat.

A temesvári mintavásár.

(Séta a kiállítás területén. Gyárak, cégek bemutatása.)

Románia, főleg pedig Erdély és a Bánát iparának, gazdasági életének büszke hirdetője az a szerényen „árumintavásárnak” nevezett, de valójában országos méretű kiállítás, melynek ünnepélyes megnyitója vasárnap egyidejűleg történik a sorok megjelenésével. Románia agrár jellegét szinte meg hazudtolja a kézi és gyári ipárnak az a pazar gazdagsága, amely betölti a kiállítás hatalmas négy pavillonját. A nyugati nagy ipari államok is önérettel mondanák magukénak azt a sok ipari grandiositást, amit most Temesváron bemutat a mértőföldes kétekkel fejlődő Erdély és Bánát.

A mintavásár megrendezésével hatalmas munkát végzett a Gyos, élén Szara Zsigmond vezérigazgatóval, kiknek nevéhez fűződik egyébként nagyrészt a Bánát gyáriparának mai fejlettsége. Az első körsétára, melyet a mintavásár területén tettünk, az alábbi cégek keltették föl figyelmünket. A megnyitás ünnepségeit és a kiállító cégek további ismertetését legközelebbi számunkban hozzuk.

Kemény Testvérek Konzervgyára Salonta-Mare (Nagyszalonta.) A kiállítás C) pavillonjának 158. számú fülkéjében rendezte be izléssel elsőrangú gyártmányait. A husfeldolgozó és huskonzervgyár bemutatja szalám, sonka, pástétom konzervjeit, melyek teljesen frissek és kitünő ízűek, szállítás és elraktározás mellett is megtartják kitünő minőségüket. — A gyár hűtővel és fagyasztóval van felszerelve és ennél fogva készítményei exportképesek, mint ilyenek rendkívül keresettek. A gyár 30 éve áll fenn és a legjobb hírnévre örvend, gyártmányai külföldön is szép hírnévre örvendenek. Telefon Salonta-Mare 7.

I. Nacht Bucuresti plakátfai a technikai pavillon oldalain láthatók. Különös említést érdemelnek fém-, vas-, acélárú, továbbá vasutak és ipari célokra szolgáló anyagok, amelyek minőségben és összetételükben elsőrangúak. A gyár melynek teteje Bucurestben van és lerakatókat Temesvár, Arad, Brassó, Kolozsvár, Galati és Bécsben tart, gyárt még különösen angol önt, horganyt, ólom, antimon regulus és csapágyfémeket, vörös és sárgarézárut, horganylemezt, csavarárut, gáz- és forrcsőveket, solinüveget, rézgálicot, vaslemezeket, horganylemezeket, fehér bádogot és olmozott lemezeket. Az I. Nacht gyár a maga vas-, fém- és acélgártmányaival egész Romániában piacot tudott magának teremteni és a külföldön is tekinthetőt szerezni. Munkateljesítménye az állandó üzem mellett biztosítja a gyár teljesítő képességét s így a szakmájába vágó rendeléseket prompt teljesíti. Megrendeléseket és árajánlatokat úgy a központi gyártelep, mint az összes fiókok eszközölnék.

Muzsaj József Arad, férfi, fiu és gyermek konfekciós gyári üzem. Gyár: Arad, Str. Stroiescu (Teleky-utca) 7. A mintavásár C)

pavillonjának 143-as fülkéjét töltik be a cég pompás gyártmányai. Az aradi gyár 20 szagképpel van felszerelve és 35 szakmunkással dolgozik. Gyárt: férfi öltönyöket, fiu- és gyermekruhákat, városi, utazó- és autó-bundákat, bőrkabát különlegességeket, bőrmikádókat, szőrmés bekecsket és bőrraglánokat, intézeti és gyári egyenruhákat. Üzletek: Ara: a városi színházzal szemben. Nagyvárad: Rákóczy-ut 3. Weiszlovicz-ház. Lerakat Timisoara (Temesvár): Schön Testvérek, Bonáz-utca.

„Kelicó” likörgyár Módos. A mintavásár egyik látványossága a Kelicó gyár izléssel megépített pavillonja. A sajtó bemutatás alkalmával kóstolóra bocsátott likörgyártmányok közül a meglepetés erejével hatottak a „Polarblume”, „Eicó”-fojáskrém, „Kismet” és a „Kelicó-Special”. Ezen kívül nagy sikerük van a gyár által produkált különböző fajta liköröknek, főleg pedig messze földön híres cognaciának. Feltűnést keltenek a mindenféle gyümölcszörpök és a saját termésű előkelő renomének örvendő finomabb borok. A cég produktumai külföldön is nagy keresletnek örvendenek. Sürögnyocim: „Kelicó” Módos. Telefon Módos 23.

Inca-fehéreneműgyár. Brasov (Brassó.) *Wlaat & Wlaat Makers* Telefon: Brasov (Brassó) 87. A cég 1910-ben alakult. Férfi fehérneműket készít. Nagy gyárában 180 munkást foglalkoztat és 120 géppel dolgozik. A mintavásár tarta alatti megrendelések: A) pavillon 81. fülkében eszközölnék. A gyártmányok kaphatók minden jobb férfidivat üzletben. A finom anyagból készített pompás fehérneműk a közönség legnagyobb elismerését fogják kivívni.

Aradi Olajipar R.-T. Arad (Sürgönyocim: Olajipar. Telefon: 135.) Gyártmányai nemcsak Romániában, de külföldön is ismertek. Produktumai: növényolaj és pedig: lenolaj, napraforgóolaj, tökmagolaj, repceolaj (étkészési és ipari célokra), fitniss. „Alexandria”, kitt, kocsikenőcs, tavotta-zsir, olajpogácsák. A cég sok izléssel rendezett kiállítása az A) pavillon 55. bódéját tölti be. A Bánáthban Grosz Lajos és Fia képviselik.

Bogsza Likör Chj. A *Bognár és Szántó* cég nagy hírű cluji (kolozsvári) likörgyára csaknem egy egész falát tölti be az A) pavillonnak. Erdély egyik legrégebbi szesz és likörgyára. Neve a külföldön is ismert márka. A Bogsza nevet a gyártulajdonosok nevének meg rövidítése után a múlt évben vette fel. A gyár élén álló német vegyész-mérnök tiszta gyümölcs és növénynedvekből teljesen essencmentes gyártmányokat produkál a legújabb egészségügyi törvényeknek megfelelően, amelyek hivatva vannak kiszorítani a francia jelzés alatt, de Romániában gyártott liköröket. Készséggel ad kóstolót, árát jótékony célra fordítja.

Lengyel Sándor és Fia. Fabrica de Luminari (Gyertyagyár). Arad. Sürgönyocim: „Parafin”. Telefon: 407. Gyárt: Stearinyertyát, kompozíciós gyertyát, parafingyertyát, „Kolumbine” és „Ica” elnevezés alatt. Ezeket ki-

vül a gyertyagyártás szakmájába vágó minden fajta dolgokat. Művészeti izléssel összeállított kiállítása az A) pavillon 55-ös fülkéjét díszíti. A Bánáthban a céget Grosz Lajos és Fia képviselik.

„Juno” sérvkötő és kötszerezem. Arad. Gyártmányai: sérvkötők, hasfűzők, egyenestartók, nadrágtartók és harisnyakötők. Szakértő orvosi körökben általános feltűnést keltenek a mintavásáron kiállított sérvkötői, amiket ezideig Romániában nem gyártottak. Izlés és szakavatottság ad dísz a cég kiállításának. Cégtulajdonos *Varga D. Dani, Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 8.*

Első Román Mechanikai Hordógyár Bucuresti. Filaret. Soseana Viilor 32. A C) pavillon 152. sz. fülkéjében rendezte be érdekes és értékes kiállítását. Gyártmányai közül különösen kiemelendők a bor-, sör- és likörhordók, legkisebbtől a legnagyobb méretig. Elő állít a gyár erjedő hordókat minden nagyságban.

Erdélyi Szövőgyár R.-T. Cluj. Piata Mihail Viteazul 19. Az A) pavillon 65—66. sz. kettős fülkéjében tesz fényes tanúságot elsőrangú gyártmányairól. Ezek közül kiemelendők: Panza Nationala román nemzeti kelmék. Bumbacel kelmék sejtörölközők, epongeok, selymek, selymes sádák, angol ruhavásznak, creppek, lepedő és egyéb vásznak, drillák és selyem epongeok. A gyár 1908. óta áll fenn. Epongeokat és selymeket egész Romániában egyedül az Erdélyi szövőgyár r.-t. Cluj gyárt. Finom és kiváló kivitelben.

Erdélyi fehérneműgyár, Kellner és Teutsch Köfalom. A mintavásár A) pavillon 86. sz. fülkéjében rendezte be izléssel, rendkívül érdekes kiállítását. Feltűnést keltenek a gyár fehér és színes férfingei, hálóingei, melyek a legfinomabbak minőségben, az eredeti bécsi szabás előnyeit és izlését dicsérik. A gyár készít még alsónadrágokat és egyéb férfifehérneműket. Megrendelés nagyban.

Delta vegyszertári gyár Temesvár. Produktumai cipókrém, nyomdafesték stb. A Delta cipókrémjei az ilyen természetű gyártmányok sokasága mellett is kiválnak; kitűnő minőségük, lakkszerű fényezésükkel és tiszta vegyi összetételükkel, amelyek magára a bőrre semmiféle rossz hatást nem gyakorolnak, sőt a cipőt simává és tartóssá teszik. A Delta ugy kiváló cipórémjeivel, mint egyéb vegyi produktumaival méltán érdemelte ki a nagyközönség bizalmát és a minta vásáron is általános elismerésre talált. A gyár kiállítása a mintavásár A) pavillon 44. sz. fülkéjében talált helyet.

Első Erdélyi Szemfedél és művirággyár. Szatmár. Az A) pavillon 8. sz. fülkéjében ad tanúságot kiváló gyártmányairól. Feltűnést keltenek himzett és nyomott szemfedeltakarói, művirágai és levelei, menyasszonyi fátylái és mirtuszkoszorúi.

Gusztav Appeltauer hordógyár a kiállítás udvarán hordódongákból felállított 18 m. magas impozáns építményével kelti fel a kiállítást látogatók figyelmét. Valóságos szenzáció erejével hat a kiállított 125 hektós óriási reklámhordó. Az Appeltauer hordók minden tekintetben kitünő minőségűek, anyaguk elsőrendű és tartós. — A nagy kereslet, melynek a gyár örvend, eléggé bizonyítja, a gyár jó

hírnevét. Gyártelep: Temesvár. Jó zsefváros.

Fischer és Braun ajtó, ablak és parkettgyár, Temesvár. Holló-u. 10. a C) pavillon 173. sz. fülkéjében mutatja be gyártmányait. A gyár 1880-ban létesült, tehát 43 év óta áll fenn. Technikai vezetést *Fischer* Jakab avatott kezeiből van. A gyár technikai berendezése a legteljesebb. Ajtók, ablakok és parkettek mellett készít rolókat is. A gyár minden tekintetben elsőrangú produkál. A Fischer és Braun gyár készítményei az ország határain túl is ismeretesek.

Mercur konzervgyár Craiova. Gyümölcs- és főzelékkonzervjeivel kelti fel az érdeklődést. Különösen kiemelendők kompót és borsókonzervjei, amelyeket nagy mennyiségben exportál. Eladások kicsinyben és nagyban eszközölnék. Megrendeléseket C) pavillon 157. sz. fülkéjében lévő kiállításán veszt fel.

Első Szatmári Fém- és Rézöntőde. Szatmár. A C) pavillon 168. sz. fülkéjében mutatja be gyártmányait. Ezek: Vasuti- és épületfelszerelések, amelyeket rajz és minta szerint állít elő.

Emil Oltean & Comp. Első Szemfedélgyár Balázsfalva Bétéi Társaság. B) pavillon 92. sz. fülkében állítja ki himzett és nyomott szemfedeltakaróit, melyek minősége elsőrendű. Az izléses szép minták, amelyek az aplikáció természetével hatnak, biztosítják a gyár készítményeinek versenyképességét. Nagy választékot tart a gyár állandóan raktáron és így nagyban való szállításokat is eszközölhet. Nagyobb megrendelésekkel jutányos árszabás. A gyár készítményei kicsinyben is kaphatók.

Benes Testvérek vegyszertári gyár R. T. Temesvár, Batthyány-u. 5. gyártja „Pyram” cipókrém, „Pyrol” fémtisztító, „Pyramin” bőrfényesítőt, további készítményei: padlófényezés és vegyszertári cipészkelekek. A gyár kiállítása az A) pavillon 56. sz. fülkében van.

Alfa fémárugyár székhelye Targul Mures (Marosvásárhely) Strada Cusa-voda 98. Az erdélyi fémipar egyik legkiválóbb reprezentánsa. A pompásan megrendezett pavillon szakkörök teljes elismerésével találkozók. A butorvasalástól a legművészebb bronz tárgyakig minden található a kiállított gyártmányok között. A gyár foglalkozik elsőrangú fémöntvények készítésével mindenféle ötvözetből, továbbá galvanizálással, nikkelezéssel, vöröstéz és oxidálással. Önt modell, vagy beküldött rajz után mindenféle díszítést gyárt.

Böráru ipari részvénytársaság Satu-Mare. Nemcsak Románia, de az összes utódállamok elismeri legnagyobb böráru gyára. Művészeti gyártmányai nagy feltűnést keltenek a mintavásáron. Szakkereskedők hirdetik, hogy a cég gyártmányai a legrégebb világcégek készítményeivel is megállják a versenyt. A cég kiállította három belföldi és egy nemzetközi szabaldalmát. Telefon Satu-Mare 6. Sürgönyocim: „Bairt”.

Weisz und Compagnie Temesvár, Mercy-utca 6. A mintavásáron gyönyörű függönyöket, ágycsütőket, asztalterítőket stb. állít ki. Románia legnagyobb kézimunkaiparvállalata. A bánáti háziipartól

kezdve a legmodernebb kézimunkákig mindent produkál. Telefon Temesvár 1430.

Thilde Mangelius babagyár Sibiu, Fabinstrasse 5. Gyárt: szövet karakterbabákat. Gyártmányai, amelyek a vonalak élelensége, az arc élethű kifejezésével tűnnek ki.

Wächter Frigyes Szandálgár Erzsébetváros (Medgyes mellett). Felhívja a látogatók figyelmét bőrből készült erős és tartós szandáljaira. A gyártmányok kiváló minőségűek és kitűnő kivitelük biztosítja a 16 éves gyár versenyképességét. Eladás nagyban. A kiállítás B) pavilon 102. sz. fülkében van elhelyezve.

Muresan Börgyár R. T. Targul-Mures. Gyárt: talpbőröket, gépszijakat, butor és díszműbőröket. Gyártmányai felülmúlják az összes külföldi gyártmányokat. A kiállítás B) pavilon 107. fülkében van elhelyezve.

Feltűnést kelt a **temesvári műmalom** külön pavillonja, mely balra a bejáratától nyert elhelyezést.

A műmalom nemcsak saját produktumait állította ki izléses üvegtartányokban, de egyéb vállalatai is állították ki szebbnél-szebb és kiváló, versenyen kívüli gyártmányait. Ezek között méltó feltűnést kelt az **üvegyár** sortimentje, mely elsőrangú orvosi műszereivel és teljes laboratorium berendezéseivel egyedül áll.

A **Zamfirescu** bonbon és bisquitgyár országos ismert gyártmányai roppant izléses keretben kerülnek bemutatásra. Kiváló minőség és elegáns kivitel jellemző a gyár összes cikkeire.

Ott látjuk a pavillonban a **tésztagyár** készítményeit is, melyek a műmalom elismerten elsőrangú terményeiből készülnek. A **kenyérgyár** gyártmányai ma már egy háztartásból sem hiányoznak. A **vagongyár** elsőrendű teljesítményét igazolják ennek a nagyszabású iparvállalatnak kiállításra került cikkei, ugyancsak a **kartónás-gyár** által kiállított áru.

A Prohászka testvérek vezetése alatt álló iparvállalatok régi hírnevükhöz méltóan vannak képviselve a mintavásáron.

Samuil Merklér Timisoara I. Str. Vasilié Alexandri (Hunyadi gasse) 5. A legnagyobb bányai ernyőgyár. Elsőrangú ernyőket készít. A legolcsóbb paraszternyőktől a legfinomabb minőségűekig minden fajtát gyárt. 1899-ben alakult. Kiállítása a B) pavilon 101. fülkéjében tekinthető meg.

Az új kalocsai érsek

(A Zichy pécsi püspök kinevezése.)

Budapestről jelentik: A kalocsai érseki székhelyre sokáig húzódozó betöltésének kérdése újabb híradások szerint végleges megoldást nyer. **Várady L.** Árpád kalocsai érsek halála után rengeteg kombináció és terv merült fel anélkül, hogy bármelyik is bevált volna. A magyar kormány, amely **Vass József** miniszternek, majd **Prohászka Ottokárnak** szánta a még mindig fényes főpap! stallumot, kénytelen volt lemondani az ortodox főfogású püspöki kar **Prohászka** ellenes mozgalmá folytán. A pécsi püspöki udvarban úgy ad

ják, hogy a Vatikán, amelyre visszaszállt a püspöki kinevezések joga — a magyar főkegyuri jog szünetelése óta — most elhatározta, hogy betölti a kalocsai érseki széket. Az érsek kinevezésénél a magyar püspöki kar álláspontját is figyelembe kívüli hagyják s semleges főpapot **Zichy Gyula** gróf pécsi püspököt nevezték ki kalocsai érsekké. **Zichy** ugyanis, aki hosszú

A rendőrkomisszárius bűnlajstroma.

— Szaporodnak a tanúk. — Tovább folyik a vizsgálat.

(Saját tudósítónktól.) Élénk visszhangot keltettek Temesváron azok a cikkek, amelyek a **Közlöny** hírlapjain lerántották a leplet **Buzics** Joan temesvár-gyárvárosi rendőrkomisszárius bűnös üzeméről. Cikkeink nyomán a királyi ügyészség és a rendőrprefektus a legszigorubb vizsgálatot rendelte el és több tanút hallgatott ki, akik súlyos visszaélésekről és bűnös üzemletről adtak bizonyosságot a hatóságok előtt.

A Buzica-ügyben eddig tizenkét tanút hallgatott ki **Selegeanu** Virgil rendőrfelügyelő. A tanuvallomások mind súlyosan terhelők. Azokon az adatokon kívül, amelyek a **Közlöny** már föltárt többek között a következő visszaéléseket állapították meg a vallomásokból: **Rácz István** napig volt ártatlanul elzárva a gyár városi fogdában. **Buzica** állandóan éjszaka hallgatta ki és az éjszakai kihallgatások alkalmával állandóan úgy verte, hogy a rendőrök vitték vissza a fogdába a földön fetrengő megkínzott embert. Hasonlóan járt el **Simon János** hadirokkanthallal, aki eszméletét vesztette

Hercegi esküvő.

(A portugál királyné, mint házassági tanu.)

Párisból jelentik: Szombat délután celebrálták nagy pompával **Izabella** orléánsi hercegnő **Harcourt** **Brunó** gróffal való egyházi esketését **Chesnay**-ban, a **Páduai** **Szent Antalról** elnevezett templomban. A templom megtelt Franciaország főúri világának legelőkelőbb képviselőivel. **Izabella** hercegnő fehér selyemruhát viselt; ez alkalommal. Ruháját angol csipkefátyol borította. Gyémántokkal kirakott gyöngydiadémját virágok díszítették. A templom karosszékei fenn voltak tartva **Amália** portugál királyné, **Mac Mahon** tábornok, **Magenta** hercege, **Harcourt** hercegnő és **Bernis** márkijé. A mint esketési tanúk szerepeltek. Ugyancsak foglaltak helyet: **Guise** herceg és neje, **Henrik** herceg, **Alice** és **Françoise** orléánsi hercegnők. Spanyol- és Angolország nagykövetei. A templom hajójában a következő vendégek helyezkedtek el: **Chartres** hercegnő, **Nemous** herceg, **Eulália** infánsnő, az **Aostai** hercegnő, **Lajos** orléánsi herceg, a **Braganzai** hercegné, **Harcourt** E. grófnő, **Dernis** márkijé, **Targas** márkijé és neje, **Argeuson** márkijé. Urban

időt töltött annakidején Rómában, kedvence a pápai udvarnak. — Ugyancsak pécsi hírek szerint **Zichy Gyula** utódjává **Mosonyi Dénes** kanonokot, egyik kedvenc udvari papját ajánlotta. Budapesti híradások szerint a magyar kormány **Vass Józsefet** fogja jelölni pécsi püspöknek. Mindkét kinevezés a legközelebbi napokban várható.

a rendőrtisztviselőtől kapott bántalmazások során. Amikor több napi elzárás után kiszabadult **Buzica** kezeiből, féltelmében elutazott Temesvárról, ahol családját és megélhetését hagyta el. **Kiss Mihály** egy kihallgatás során oly erővel ütötte mellbe, hogy keresztülesett az íróasztalon és súlyos sérüléseket szenvedett. Rendkívüli súlyos vallomásokat tettek **N. Rózi** és **B. Sándorné**, akik a bűnös rendőrtisztviselő erőszakos szerelmi merényleteiről tettek tanuvallomásokat. **Herhalt** **Ferencné**, **Barcza** **Mária**, **Tamási** **Ilka**, **Fagygyas** **I.** és neje, **Rácz** **György** és **Musztecz** **György** szintén napokon át voltak jogtalanul letartóztatva a gyárvárosi rendőrségen.

Buzica **Joan** rendőrkomisszárius bűnlajstroma állandóan szaporodik, mert leleplezéseink nyomán egyre újabb visszaéléseket hoznak a rendőrség tudomására. A vizsgálat eddigi folyamán már megállapítást nyert, hogy **Buzica** erkölcstelen merényletet, magánlakértést, hivatalos hatalommal való visszaélést, számos büntetett vétséget és fegyelmi kihágást követett el.

de Rouge góf és neje, **Albérie** **de Verna** báró és neje és **Bonnefoy-Sibour** prefektus képviselőjében a prefektúra vezértitkára. A szertartást **Gibier** versaillesi püspök végezte, aki szerencsekívánatai során őseikre emlékeztette a fiatal házasságokat. A püspök beszédében kiemelte, hogy a fiatal főúri párt tiszteltbeli örökséget kapott őseitől: az erkölcsösséget, hazaszeretettel és vallásosságot. Majd felolvasta **XI. Pius** pápa sürgönyét, melyben áldását küldi az új házaspárnak. Az egyházi szertartás után ezeröttszáz terítékes ebéd volt a portugál királyné **bellevue-i** kastélyának parkjában.

Mozí.

• **Aradi mozi** hírek. A hindu sír- emlékek, amelyet a közönség mostani reprimé alkalmából is a legnagyobb tetszéssel fogadott. első része még csak vasárnap látható az Urániában. A második rész pedig, amely mint ismeretes, az **Esnapuri** királytigris címet viseli, hétfőn és kedden kerül bemutatásra. A filmkolosszust, amely a titokzatos csodák és misztikumok hazájában, Indiában játszódik, páratlanul felfokozott érdeklődéssel nézte meg a publikum és most is nagy elismeréssel, csodálattal kíséri a hatalmas filmmisztérium gyönyörű jeleneteit, s **Joe**

May, **Inveniózus** rendezésétt **Fönns**, **Mia** **May**, **Conrad** **Weidt**, **Erna** **Morena**, **Bernhard** **Goetzke**, **Putty** **Lia** művészi játékát. Az Urániában a **Hindu** sír- emlékek előadásai vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor, hétfőn és kedden pedig 5, 7 és 9 órákor kezdődnek. — **Cirkusz** tündér címmel vasárnap szenzációsan kedves film-történet kerül bemutatásra az Apollóban. Egy suta-buta kislány baklövésai, botrányai és szerencsés szerelme pereg a filmen öt vidám felvonásban s egy cirkuszi kicsi-artistalány szentimentális, vidám, néha szomorkás élethistóriáját adja, egy szegény, gyámoltalan kislányét, aki az angyalok jószágát, az ördögök élelenségét és apja nagy balszerencsését örökölte, de sok kedves jelenet után a kis tündérke a boldogság révébe jut.

Hogy áll a leu?

Szept. 22-én 100 lelért adtak nálunk:

- 2.56 svájci frankot,
- 8.— francia frankot
- 9.000 külföldi magyar koronát,
- 13.000 tényleges magyar koronát
- 14.800 belföldi magyar koronát,
- 33.000 osztrák koronát.

Zürichben 2.55.— frankot
Parisban 7.80 frankot
Budapestben 9300—10600 kor.-t
Bécsben 31.900 osztrák koronát
Berlinben 52.000.000 márkát
Prágában 15.50 szokott
Belgrádban 42.50 dinárt
Newyorkban 46.75 centet
Londonban 1 font 970 lel.

Borzalmas rémtett.

Mint Párisból jelentik: Egy **Marseille** közelében levő helység lakói már több nap óta nagy izgalomban tartja egy olasz munkás rémtette. **Marengo** **Ernö** olasz nap számos fiával együtt özvegy **Riest** nénál lakott. Az olasz fia beleszeretett **Riestné** húszéves **Róza** **Mária** nevű leányába, akit feleségül is vett. Am a fiatal olasz rövidesen elhagyta ifju nejét és elköltözött a házból. Atyja továbbra is ott maradt. **Marengo** részegeskedni kezdett. Legutóbb is ittasan került haza. A fiatal menyecske szóváltásba elegyedett apósával és még mielőtt **Riestné** közbeléphetett volna, **Marengo** revolvert rántott és rásütötte menyére, akit arcan súlyosan megsebesített. **Marengo** ezután berohant a szobájába, hogy beretvát kerítsen elő. Erre az öreg asszony bezárta a szoba ajtaját. A felbőszült olasz kiugrott az ablakon és a konyhába rohant, ahol az öreg asszony nyakát átvágta. **Riestné** nyomban meghalt. Erre **Marengo** újból nekifutott a fiatal asszonynak és három újat vágta le. **Borzalmas** tette után **Marengo** saját ütőerét vágta föl és szintén meghalt. A súlyosan sebesült fiatal asszonyt kórházba szállították és remélik, hogy meg tudják menteni.

Az élők temetőjében.

(Látogatás az aradi kórház elmeosztályán.)

(Saját tudósítónktól.) Temetőben jártam, az élők temetőjében. Amint a főorvos kopogására kinyílt az aradi elmeosztály nehéz vasajtaja, zűrzavaros hangok kacsza zúgott végig a homályos folyosón. Kórházi ruhába öltözött, sápadt alakok bámultak ránk üressen, ijedten, vagy csodálkozva. Elborult szemek titokzatos mélységet rejtettek: a lélek kifürkészhetetlen végtelen mélységét.

Egy fiatal aradi uriaszonyt hoztak be tegnap. Hirtelen tört ki raita az örület. Nemrég még kacagott boldogan, egészségesen. Aranyzőke hajának, csillogó kék szemének sok bámulója akadt a kórházban és ma már itt van az élő halottak között, mert gyermeket szült, halott gyermeket. Az anya fájdalma halott gyermeke miatt, vagy a vajadás retentő kínjai zavarták meg elméjét? Ki tudja... Az orvosok azt mondják, „heveny elmezavar.“ Talán meg is gyógyul. Ma külön cellába tették, mert dühöngő elmebajos. Két ápolóval megvittük be a cellájába. A padlón fekszik elterülve és körülötte szanaszét hevernek a déli ételmaradékok, kenyérdarabok és pléhítványok. Amint meglátja a belénőket, felugrik és egyenesen az ápolóknak szalad. Ujjait megörbíti, mint egy ragadozó. Az ápolók megragadják kék foltokkal tarkított meztelen karjait, alkait tompa nyögés hagyja el és hatalmas erővel próbálja magát kiszabadítani az ápolók vasmarkjaiból. Azután tehetetlenül megörnyed, látszólag nyugodtan néz ránk. De mélyen ülő sötét, karikás szeméből valami határtalan gyűlölet villámlik. Teste izgatottan remeg, ruhái rongyokban lógnak róla. A főorvos szelíden, biztatón simogatja meg homlokát és vigasztaló szavakat mond neki. A beteg kínosan felnyög és emberfeletti erővel akarja magát kifégni az ápolók kezéből. Azok megfogják, lassan lefektetik a földön levő szalmaszákra. Kimegyünk a cellából. Hátrahúzódva, mint a szelídítő a tigris ketrecéből és kint letörülöm a verejtékező homlokomat.

A közös hálóteremben egy leány fekszik. Husz-huszonkét éves lehet. Görnyedten, fejét tenyerébe támasztva hámul előre a semmibe.

— Így fekszik már három hónapja — mondja a főorvos. Még a hangját nem hallottuk. Betegsége súlyos melankólia, hogy milyen bánat, vagy fájdalom zavarhatta meg fiatal lelkét, azt nem tudjuk. Fekete haja kuszáltan hull

le a párnára. Beesett, kreol arcán még látszanak a szépség nyomai. Szemei üvegesen, élettelenül bámulnak ki a mély üregükből. Egy szemrebbenéssel sem árulja el, hogy él. Merev, mozdulatlan, mint egy szifonsz.

Az elmeosztály két udvarát látogatjuk meg. Az egyikben a csendes örültek vannak, akik nem ártanak sem maguknak, sem másnak. A másikon azok vannak elhelyezve, akiknek néha rohamaik vannak. Ezeket állandó és szigorú őrizet alatt tartják. A csendes örültek közé megyünk. Egy asztal körül ülnek vagy tizen és harminc tagon bámulnak maguk elé. Az egyik amikor meglátja a főorvost, hirtelen felugrik és elébe megy:

— Főorvos ur kérem — mondja könnyörgő hangon — engedjen ki engem innen a bolondok közül, hiszen én is megbolondulok!

Harsány kacagás hangzik az asztal felől:

Még mi vagyunk a bolondok! Kiabálnak össze-vissza. — Főorvos ur ne tessék hínni, ő a bolond!

Mindnyájan idegosek lesznek. Valami megvillan zavaros szemükben és értelmetlen zagvaságokat ordítanak egymásra. Alig lehet őket lecsendesíteni. Zúgott a fejünk az óriási lármától és alig vártuk, hogy elhagyjuk a csendes örültek udvarát.

A dühöngők udvarában kevesen vannak. Az udvar közepén egy fatörzs körül egy fiatal nő kering fáradszótlanul. Gyógyíthatatlan vérbaja van, amely az agyát is megtámadta. Hangos kacagással végzi napokon keresztül körforgását a fa körül. Feje le van borotválva, mert ha rá jön a roham, mindent letép magáról. Egy tizenhét éves fiú gubbaszkodik a földön a kókerítés tövében. Mániaja az, hogy fejétetajén nyílás van, amelyből folyik a vér. Fejét kändővel kötötte be, hogy a vérzést elállítsa. Fülébe és orrába sár és rongy darabokat dugdos, mert azt hiszi, hogy onnan is vér csorog. Egy ápolónak állandóan kell ügyelni, mert megfuladna az orrába gyömöszölt rongyoktól. Amikor dühöng, retentő ordítással a kókerítésnek rohan és felakar kuszni rajta. Egy ósziópörödött öreg asszony jajgat az udvar közepén kétségbeesetten. Üldözési mániában szenved. Azt hiszi, hogy rokonsági megakarják gyilkoltatni. Hetven lele van és pénzt félti, amelyre szerinte rokonsági pályának. Ha idegent lát rémülten kiabál:

— Fegyver van nála! vegyék el, mert meggyilkol!

És rémülten szoritja magához a piszkos rongyzacskóba rejtett hetven lelt.

A főorvos elmondja, hogy az elmebetegek nagyrésze vérbajos, vagy valami elhanyagolt veneriás betegség áldozata. Most egy új szérummal kísérleteznek és már eredményes gyógyításokat is végeztek vele. Az új gyógyszer, az egyszerű sörélesztő, amelynek kivonatát a beteg vérébe fecskendezik. A szérum nagy lázt okoz, amely elpusztítja a káros baktériumokat. A kolozsvári elmeegógyintézetben elmebajosokat gyógyítottak meg a sörélesztő kivonattal.

Amíg a főorvos magyaráz a szerencsétlenek elhallgatnak és meredten bámulnak rá. Talán megzavarodott agyukban önludatlanul feltámadt a gyógyulás reménye. De azután ismét megkezdődött a borzalmas koncert, amely kísért még akkor is, amikor bezárult mögöttem az elmeosztály vasajtaja és futva menekültem az élők temetőjéből.

Pilisí Géza.

HIREK.

A kut titka.

(Rablógyilkosság egy aradmegyei községben.)

(Saját tudósítónktól.) Ménes aradmegyei községben tegnap egy gémes kutban foszlásnak induló holttestet találtak. A községi orvos megállapította, hogy a holttest már több mint nyolc napja fekszik a kutban és valószínűleg gyilkosság áldozata. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást és több tanút hallgatott ki, akik egy Ménesen gyakran megforduló marhakupecre ismertek a holttestben, de a nevét nem tudják. A meggyilkolt embernél semmiféle irást nem találtak. Pénzét valószínűleg irattárcájával együtt vették el a gyilkosok. Többen látták a meggyilkolt marhakereskedőt néhány nappal ezelőtt az aradi országúton szarvasmarhákat hajtani Arad felé. A rablógyilkosokat ezideig nem sikerült kézrekeríteni.

— A minisztertanács és a kisebbségi iskolák. Bucurestből táviratozzák: Ma délután négy órakor dönt a minisztertanács a kisebbségi egyházak iskoláinak nyelvhasználatára ügyében. A minisztertanács, amely valószínűleg Anghelescu közoktatásiügyi miniszter előterjesztése alapján fog ebben a kérdésben határozni, részt vesz a kisebbségi egyházak megbízottja is. Általános a vélemény, hogy a kormány jelentékeny engedményeket fog adni ebben az évben a kisebbségi egyházaknak.

— A külügyminiszter Sinaiában. Bucurestből táviratozzák: Duca külügyminiszter Bratianu miniszterelnök meghívására Sinaiába utazott.

— A polgármesterek országos kongresszusa. A mai nap folyamán 120 különböző városbeli polgármester érkezett meg Temesvárra, ahol a városházán délután 5 órakor Costinescu bucuresti-i főpolgármester elnöksége alatt értekezletet tartottak, amelyen megalakították az egyes albizottságokat. Ezek a kongresszus anyagát lesznek hivatva előkészíteni. A kongresszust vasárnap délelőtt tíz órakor nyitják meg a városi azinházban. Ma este ismerkedési estély volt a Ferdinánd-nagyszállóban, vasárnap délelőtt pedig a város ad bankettet a vendégek tiszteletére.

— Sátoros-ünnepi istentiszteletek sorrendje Temesváron. A belvárosi zsidótemplomban hétfőn és kedden este fél 7 órakor kezdődik az istentisztelet. A délelőtti istentisztelet kedden és szerdán lesz délelőtt tíz órakor. — Kedden délelőtt dr. Drechsler főrabbi mond ünnepi beszédet. A gyárvárosi izraelita templomban hétfőn és kedden este fél hét órakor, kedden és szerdán délelőtt fél tíz órakor kezdődik az istentisztelet. Kedden délelőtt fél tízenegy órakor dr. Singer főrabbi mond mozar ünnepi beszédet.

— Fascista-mozgalom Portugáliában. Berlinből táviratozzák: A Berliner Tageblatt szerint Portugáliában a belpolitikai helyzet feszült és fascista fordulatok bekövetkezőtől tartanak. A portugál kormány megtette az óvintézkedéseket, hogy elejét vegye a mozgalomnak.

— A montenegrói trónörökös lemondott trónigényéről. Belgrádból jelentik: A „Novi List“ bécsi forrás alapján érdekes hírt közöl, amely szerint Péter montenegrói herceg, Nikita volt montenegrói király fia lemond montenegrói trónigényéről Péter-Iszván Jugoszláv trónörökös javára. Péter herceg a napokban érkezett Bécsbe, ahol nyilatkozott a „Neues Wiener Tagblatt“ munkatársai előtt jövő szándékáról. A nyilatkozatban kijelenti, hogy trónigényéről lemond és erről leközelebb személyesen is értesíteni fogja a jugoszláv uralkodói házat. Rövidesen Belgrádba fog utazni, hogy elintézzze azt a vitát is, amely a jugoszláv kormány és a montenegrói királyság között fennállott.

— Yokohama nemépül fel többé. Berlinből táviratozzák: Az itteni japán nagykövet szerint Yokohamát nem építik fel többé, mert annak jelentősége kikötőjében volt. Ezt a most épülő tokiói kikötő fogja helyettesíteni.

— Az árumintavásár megnyitása. A temesvári árumintavásár megnyitását vasárnap délelőtt kilenc órakor tartják. A közönség részére tíz órakor nyitják meg a vásárt.

— A temesvári villamosvasut új bérletárai. A temesvári villamosvasut igazgatósága a havi bérletek árát október elsejétől kezdődően újból felemelte, még pedig az eddig 30 leiről 35-re, 60-ról 75-re, 80-ról 100-ra és 180-ról 220-ra.

— A Maros halottai. Arad közelében ma két holttestet fogtak ki a Marosból. Az egyik Crisán György 70 éves aradi lakos, a másiknak nem sikerült megállapítani a személyazonosságát. A vizsgálóbíró elrendelte mindkét hulla felboncolását.

„Cirkusz tündére.“ Ma vasárnap, hétfő és kedden az

Apolloban.

— Olasz-jugoszláv katonai szövetség. Londonból táviratozzák: A Reuter-ügynökség jelentése szerint Olaszország olyan javaslatot tett Jugoszláviának, hogy ismerje el Fiumének Olaszországhoz való tartozását, ennek ellenében elismeri Jugoszlávia felségjogát a Baross-kikötő és a Delta fölött. Olaszország állítólag szoros katonai és politikai szerződést létesítését javasolta Jugoszláviának.

— Esküvő. Sebes Ily és Kálmán Endre f. hó 23-án, vasárnap délután 5 órakor tartják esküvőjüket a helybeli izr. templomban.

— Holttestet szállító repülőgép. Budapestről jelentik: A rendőrség tegnap távirati értesítést kapott Münchenből, hogy ottan egy titokzatos repülőgép indult utnak, amelyen egy fiatal leány holttestét szállítják. A müncheni rendőrség felhívta a budapesti repülőgép-feltartóztatásért a mátyásföldi repülőtéren detektívek várják a repülőgépet, amely délután megérkezett. A leszálló aeroplan utasfülkéjében, alumínium kocsiban egy kilencéves leányka holttest volt. A leány neve Fiumis Mária, egy török főúri család gyermeke, aki Münchenben halt meg. Haza akarták vinni szülőföldjére, hogy ott temessék el. Minthogy vonaton több napot vett volna igénybe a holttest elszállítására, a gyorsabb és egyszerűbb megoldásról gondoltak és repülőgépen akarták Konstantinápolyba vinni. Minthogy a temetéshez a müncheni rendőrség engedélyre szükséges, ennek megérkezéig a holttestet tovább szállítani nem engedik.

— Emberfogatok lesznek Berlinben. Berlinből jelentik: A tarifának állandó emelkedése az autó- és bérkocsiumokban oly nagy visszaesést eredményezett, hogy az üzemek a bérkocsik felét kivonták a forgalomból. Egy konzorcium azt a javaslatot terjesztette a közlekedési hivatal elé, hogy hajlandó a bérkocsitarifa fél összegéért oly háromkerékű kis kocsikat üzembe helyezni, amelyek egy-két személy szállítására alkalmasak s amelyeket emberek húznának. Tehát hasonló fogatokról van szó, mint a milvenek a „riksák“ Japánban. — Ezek az emberfogatok nyolc-tíz kilométer sebességgel közlekednének óránként, vagyis elérnek a lóval vont bérkocsik sebességét. A berlini lapok szociális szempontból erőteljesen állást foglalnak e terv ellen.

— Béreljen Kerpöl könyvtárában. — A bánáti szanatórium Timisoara (Ev. Hunyadi-ut és Holló-utca sarkok) a legmodernebb igényeknek megfelelő berendezésével közvetlen megnyitása előtt állván, néhány napra az érdeklődő f. közönségnek megtekintés céljából rendelkezésre áll.

— A hölgyek csakis Rozsnyay-féle Serail-crémet használjanak.

LEGUJABB.

Véres harc bolgár kommunistákkal.

(Rövid szovjet-uralom egy bolgár községben.)

Szólidból táviratozzák: Kétszáz fellegyverzett kommunista csütörtök éjjel megtámadta Stara Zagora községet. Véres harcok után a támadók öt halott és sok sebesült hátrahagyásával visszavonultak. A rend helyreállt. Ugyanazon éjjel egy másik kommunista csoport megtámadta a Ciharpan, Filipopoli mellett fekvő város rendőrségét. Itt is heves harcok voltak, amelyek végeztével a támadókat lefegyverzték és kétszáz embert elfogtak. Tegnap délután a szomszéd falvak parasztaiból alakult különítmény megkísérelte elfogott farsal kdsza-

badítását. Tervük nem sikerült, mert támadásukat véres küzdelem után visszaverték, amelyben a kommunisták negyven halottat és több sebesültet vesztek. Nova Zagora községhezát a kommunistáknak sikerült elfoglalniok és *proklamálták a szovjet köztársaságot*. Katonai csapatok segítségével azonban hamarosan sikerült megdönteni ezt a legújabb szovjet-alkulatot. A bolgár kormány elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló eszköz felhasználásával véget vet a kommunista zayargásoknak.

Teljesítik a horvát követeléseket.

(Sándor jugoszláv király kijelentése.)

Zágrábi jelentés szerint a horvát blokk körében nagy feltűnést keltett Sándor jugoszláv király szenzációs kijelentése, amelyet egy közismert horvát politikus előtt tett. Sándor király eszerint hangoztatta, hogy hajlandó a horvát nép összes követelését teljesíteni, ha azok nem veszélyeztetik

az állam egységét és erejét. A maga részéről még azt is megígérte, hogy napirendre hozatja az alkotmányrevízió kérdését, de csak akkor, ha a horvát befolyásos politikusok előbb előterjesztik a nép kívánságait. A horvát politikai körökben nagy lelkesedéssel fogadták Sándor király szavait.

Stabilizálódott a magyar korona.

(Biztosítva van a magyar kölcsön.)

Budapestről táviratozzák: A magyar kölcsön ügye beavatott forrás szerint jó úton halad és így pesszimizmusra nincsen ok. A magyar korona stabilizálása befejeződött, lényegtelen ingadozástól eite kintve. A kölcsön perfekciálása de cemberben fog megtörténni. Gróf Bethlen miniszterelnök tanácskozik, hogy a kölcsön előfeltételét és a zálogjogok felüggesztését a népszövetség pénzügyi bizottsága határozatilag előkészítse. A kölcsönügy a jóvátételi bizottság elé kerül, de ha a kompromisszum sikerül, hogy a jóvátételi bizottság felüggeszti a zálogjogokat, akkor a kölcsön ügyét átteszik a népszövetséghez. Gróf Bethlen és Benes

cselszlovák külügyminiszter között teljes a megegyezés, Jugoszlávia részéről közeledés tapasztalható, Románlával pedig tovább folynak a tárgyalások. Határozottan leszögezhető, hogy a külföld nem köti belpolitikai garanciákhoz a kölcsönt, mert Bethlent tekinti garanciának és csak a szokásos ellenőrzést kívánja. A feltételek nem érintik a magyar állam szuverenitását a trianoni békeszerződés keretein kívül. A kölcsönügy technikai része már elkészült. A kölcsön nagy részét az angol pénzpiacra helyezik el, de jut belőle a francia, az olasz, a svájci és kis részben a cseh pénzpiacra is.

A jugoszláv atléták Temesváron.

(Saját tudósítónktól). Értesüléseink szerint a trónörökös helyettesítésében Temesvárra érkezik Boerescu-Dinucozianu, azonkívül Ciolák Antik bucaresti meghatalmazott jugoszláv miniszter és Veverka cseh-szlovák követ is. A verseny a legszebbnek ígérkezik, mert a jugoszláv atléták az utolsó pillanatban megérkeztek. Jugoszlávia atlétái a következők: Ambrózy, Ioanovics, dr. Buljick, Misko-vics, Zgaga, Simics. Így a legkiválóbb cseh és jugoszláv atléták fognak mérkőzni a romániai atlétákkal. Természetesen ezek után a lap más helyén vázolt esélyek megváltoznak, mert a jugoszláv atléták alaposan bele fognak szólni az egyes versenyszámokba.

— A mintavásár szórakozó alkalmai. A temesvári mintavásár vezetése nemcsak arról gondoskodott, hogy a mintavásárra érkező látogatók azzal a bőséges anyaggal ismerkedjenek meg, amelyet az ipari rendezés kétségtelenül feltár, hanem fi-

gyelmét kiterjesztette arra is, hogy a mintavásár ideje alatt a Temesváron tartózkodók a mintavásár területén is kellő szórakozáshoz fussanak. Ezt a célt szolgálja mindenekelőtt a kivilágított szökőkút, amely esténként egy órán át működésben lesz. Ezt

szolgálja a vendéglő és kávéház és a kitűnő kabaré, amely román, német és magyar nyelvű számokkal fogja szórakoztatni a közönséget. A minta vásár tehát nemcsak nappal lesz látható a maga komoly tartalmával, hanem este 9 órától kezdve éjféltől 1 óráig nyitva lesz mindazoknak részére, akik ott szórakozni akarnak. A megnyitás napján, vasárnap este 9 órakor a színesen kivilágított szökőkút fogja a közönséget gyönyörködtetni.

— Herczeg Ferenc hatvan éves. Budapestről táviratozzák: Herczeg Ferenc, a kiváló magyar író, a Petőfi Társaság elnöke, ma töltötte be hatvanadik életévét. Ebből az alkaiomból több budapesti lap méltatta Herczeg Ferenc írói jelentőségét. A jubiláns író ünneplésben akarták részesíteni. De Herczeg Ferenc ez elől visszavonult a Quarneróra.

— Villamos összejövetel Budapest. Budapestről táviratozzák: A rekosszentmihályi helyiérdeklő villamos vasut a külső kerepesi-úton összejött között a lajosmizsei vonattal. Az összejövetel következtében az utasok közül többen súlyosan, néhányan pedig könnyebben megsebesültek.

— Szabó Pál szinigazgató ügye az ügyészségnél. Szabó Pál volt temesvári, jelenleg marosvásárhelyi szinigazgató ellen hitelezői bűnvádi feljelentést adtak be a temesvári rendőrséghez. A feljelentés közöt szerepel Ladányi Imre színész, Virányi Jenő karmester, Binder Károly baritonista és Szabó Pál volt pénztárosnöje, Lehner Jakabné. Ladányi 17000, Virányi 31000, Binder 1000 és Lehnerné 7000 leit követel Szabótól. A rendőrség lefolytatta az előzetes vizsgálatot és az összes iratokat ma elküldte az ügyészséghez.

— Aradon olcsóbb lett a hús. Arad város tanácsa ma délelőtt az új árak megállapításával foglalkozott. A maximális árakban lényegesebb változások csak a hús áraknál álltak be, amelyeket a tanács tekintettel az állatok olcsóbbodására, leszállított. Az új húsárak a következők: Elsőrendű marhahús 19 lel, másodrendű 17 lel, harmadrendű tizenöt lel, a növendék-marhahús ára 14—16 lel maradt; borjúhús elsőrendű 22 lel, másodrendű 20 lel, sertés hús 30—28 lel, sertészsír 60 lel, hár 56 lel kilogrammonként.

— Az aradi iparos és kereskedő tanociskolákban az előadások szeptember 24-én kezdődnek. A beiratásnál elmaradt tanulók délelőttönként frakozhatnak be. — Az igazgatóság.

— A cseh állam megveszi Pöstyént. Prágából táviratozzák: Szlovák lapjelentések szerint Pöstyén fűrdőt a csehszlovák állam megakarja vásárolni. A tárgyalások rövidesen megkezdődnek.

— Magyarországon ismét drágul a trafik. Budapestről táviratozzák: Az összes dohánytermék árát vasárnaptól kezdve 100 és 150 százalékkal emelik. Különösen a finomabb minőségű cigaretták, szivar és dohányterméket emelik magasán.

„Hindu siremlék“

I. rész ma vasárnap utoljára
II. rész hétfőn és kedden az

Urániában.

— **Meghalt a kékvérű ember.** Angol lapok írják: Annakidején Buffalo Bill cirkusztársulatával az egész világot bejárta egy Fred Walters nevű fiatal ember, kinek vére — bár egyáltalán nem tartozott az arisztokráciához — valószínűleg és a szó legszorosabb értelmében kék volt. Vérének ettől a rendkívüli színétől természetesen egész teste és arca is kékes színben játszott Fred Walternek. Halála alkalmából személyes ismerőseinek egyike most elmondja, hogyan magyarázta maga a kék ember vérenek és bőrének különös színét. Fred Walters egy ízben lovaglással közben lezuhant és ekkor a rázkódást követően szívének egy kis billentyűje, melyet az orvostudomány foramen-nek nevez, részben kinyílt. E billentyű megnyílása megváltoztatta Walters vérenek összetételét, mely így kék színűvé válva, később kényérkeresetével szolgált. Az orvosok szerint ugyanez a billentyű nyitva van az újszülötteknél is, kik azonban, ha ez nem záródna be rögtön, elpusztulnak és Fred Walters különös szívósságát mutatja hogy kék vérlisége ellenére elég tekintélyes kort ért el.

— **Tanfolyam.** E hó 24-én kezdődik az aradi fa- és fémipari szakiskolában egy román nyelvű fűtői tanfolyam, egy magyar nyelvű stabil tanfolyam és egy magyar nyelvű fűtői tanfolyam. Beiratkozni lehet minden nap d. u. 5—6-ig az iskola igazgatóságánál.

— **Ne féljen az időjárás változásaitól.** Hüléstől, huruttól megóvjassa testét, ha állandóan Brázav sóshor-szeszt használ. Kapható mindenütt!

— **Dr. Major.** a poliklinika főorvosa rendeléseit bőrbetegeknek Timisoara, Piata Unirei (Dombtér) 9. alatt megkezdi. Rendel 3—5.

— **Perzsaszőnyeg szövőtanfolyam** kezdődik október 1-én a „Spárta” szövőműparban Arad, Str. Unirei (Fábián és Révay-u. sarok. Beiratkozni 1-ig lehet naponta 10—12-ig, 2—4-ig.

— **Marioara** nőikalapszalomban, Arad Str. Moise Nicoara (Petőfi-utca) 2., újabb párisi és bécsi modellek érkeztek. Alakítások modellek után jutányosan készülnek.

— **Ha ragályos betegség fenyeget,** ügyeljünk a belek szabályos működésére. Kopro! az ideális és ízletes csokoládé hashajtó erre a legalkalmasabb.

— **Csáky órák és vésnök műterem.** Elsőrangú kivitelben készít órajavitást és finom ékszeresést. Új órák és ékszerek legjobb beszerzési forrása. (A városházával szembeni épületben Str. Floria (Széchenyi-utca) 1. szám.)

— **Eladott aradi ingatlanok.** Gombos Antal és neje eladták a Str. Episcopul D. Radu 24. sz. házat 320000 leiert Schwartz Aladárnak. — Botta Tódor és neje eladták a Str. Geleu-i ingatlanokat 22000 leiert Preda Gerasim és nejének. — Köles András és neje eladták a Str. Gh. Lázár ingatlanokat 125000 leiert Perneki János és nejének. — Mócz Axentie eladta a St. Rét 12. sz. ingatlant 52000 leiert Tirszin Györgynek. — Eich József és neje eladták a Calea Andrei Saguna 186—194 sz. ingatlant 260000 leiert Heretiu Zsigmond és Heretiu Dragina férj. Dr. Codrean Jánosnének. — Baranyi Károly és neje eladták a Birkás dűlőben fekvő beltelkes ingatlanukat 40000 leiert Varga Ferenc és nejének úgy Turák József és nejének. — Institoris Zsigmondné eladta a Str. Granicerilor 2 sz. házat 155.000 leiert Hendl Odónnek. Lelesz K. Terézia eladta a Str. O. Iosif 17 sz. házat 70.000 leiert Stupár Györgynek. Herrling Róza eladta a Calea Saguna 45/43 sz. házat 100.000 leiert Institoris Zsigmondnének.

— **Dr. Reményiné és Dörnerné** az Arad, Eminescu (Deák F.) utca 12. számú ház első emeletén levő női kalapszalójába már megérkeztek a legújabb és legmodernebb párisi modellek. A divatos és szép kalapok a legszerényebb áron kaphatók. A szalon nemcsak új kalapokat ad, hanem divatjamult kalapokat átalakít, fest és díszít és ezeket is a legújabb modellek szerint. Amellett, hogy a legjutányosabb árat számítják, a munkákat a legrövidebb idő alatt végzik el. Férfikalapok tisztítását és festését is elvállalják.

— **Százhuszezer ember hal meg minden nap az egész világon.** Newyorkból jelentik: A japánországi nagy katasztrófával kapcsolatosan rendkívül érdekes kimutatást közöl egy newyorki szociológiai folyóirat a világ népességének halandóságai számáról. A becslés szerint évenként körülbelül negyven millió ember hal meg az egész világon, naponként tehát körülbelül 120.000. A történelmi időszámítás óta hét milliárdra becsülik a háborúban elesett férfiak számát. A béke idején a halálozások teljes számának csak kis töredékét teszi az erőszakos halálosítések száma. Németországban például a háború előtti években tuberkulózisban meghalt emberek számának egynolcada, a difteritisben meghalt gyermekek számának egy negyede volt. A háború idején körülbelül három millió ember halt meg évenként. Japánország tehát egyetlen nap alatt veszített el annyi embert, mint a

hadviselő felek egy egész esztendő alatt.

— **Rákosi Szidi távozik a Nemzetitől.** Budapestről jelentik: Rákosi Szidi megvált a Nemzeti Színházról, mert nem engedték meg, hogy a magánszínházaknál is esténként fel léphessen.

— **Kautsky lapja megszűnt.** Berlinből táviratozzák: A „Neue Zeit” című tudományos lap, amely a német szociáldemokrata-párti szövetség, az általános gazdasági helyzet miatt megszűnt. A lapot Kautsky Károly alapította, majd utána a legutóbbi időben Cunow tanár szerkesztette.

Közgazdaság.

A leu állása változatlan.

A svájci frank két hét óta folyó értécsökkenése véglegesen befejezettek látszik. De stabilitását egyelőre még nem nyerte vissza. A némes valuták ma egy-két ponttal alacsonyabb áron zárultak Zürichben. Esett a francia frank is, de különösen a márka-csuszott vissza, amely tegnap szép lendülettel magasra szökkenett fel. A leu állása külföldön nem változott. Bel földön lamyia a devizapiac, amit főleg a pénzühiány és a bizonytalan pénzüpiaci helyzet okoz.

Aradi valutaárak. (Szeptember 22.) Francia frank 12.50, svájci frank 40, dollár 223, dinár 2.15, szokol 6.25, lira 9.60, angol font 980, magyar korona 0.0080, osztrák korona 0.0031. Kizetéseik: Budapest helyi 140, külföldi 80, Bécs 325, Prága 6.55, Zürich 39, Milano 9.85, London 990, Páris 12.80, Newyork 220, Belgrád 2.35.

Temesvári valutaárak. (Szept. 22.) Newyork 217, dollár 220, London 995, angol font 990, Páris 12.85, francia frank 13, Zürich 38.75, svájci frank 38.50, Milano 9.80, lira 9.30, Belgrád külföldi 2.38, belföldi 2.20, dinár 2.20, Prága 6.60, szokol 6.25, Budapest külföldi 90, belföldi 148, magyar korona 130, Bécs 330, osztrák korona 320.

Zürichi nyitás. (Szeptember 22.) Berlin 0.0000425, Newyork 564, London 2564, Páris 33.80, Milano 25.35, Prága 16.95, Budapest 0.03, Belgrád 6.1250, Bucuresti 2.55 Varsó 0.0018, Bécs 0.00793750

Zürichi zárlat. (Szeptember 22.) Berlin 0.0000350, Amsterdam 222, Newyork 563, London 2561, Páris 33.65, Milano 253250, Prága 16.90, Budapest 0.03, Belgrád 6.1250, Bucuresti 2.55, Varsó 0.0018, Bécs 0.007925, Szófia 5.35.

Budapesti Devizaközpont jegyzései. (Szeptember 22.) Napoleon

69200. Amsterdam 7650—8090, Berlin 0.0002—3, Belgrád 212—226, Bucuresti 92—105, leu 93—106, London 88500—92900, angol font 89000—93400, Milano 870—925, lira 880—930, Newyork 19500—20600, dollár 19800—20900, Páris 1160—1226, francia frank 1175—1246, Prága 588—632, Varsó 0.0650—7.15, Bécs 0.2770—29.90, Zürich 3440—3660, svájci frank 3460—3680.

— **Pénzüvilág - Rumänische Finanzwelt** a bel- és külföldi kereskedelmi és ipari élet szaklapja. Szerkesztőség Oradea-mare, Strada Jókai Mór 17.

SAKK.

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.

10. Feladvány.

Bickermann Frigvestől (Augsburger Neueste Nachrichten.)

Világos: Kd8; Va5; Ba4; Fg6; gyalogok: h4, h6.

Sötét: Kf6; gyalogok: e5, e6, h5, h7.

Matt 2 lépésben.

Comarut: IOAN NICHIN.

Virágcserep

minden méretben.

Fajence kályha,

ugyszintén.

Chamotte téglá

kapható legjobb minőségben

Szilágyi & Comp.

aradi keramiai gyárában.

Telefon 556. 4914 Telefon 556.

Tisztviselők és alkalmazottak 10% kedvezményben részesülnek.

RENAISSANCE

divatruház.

ARAD.

Str. Bratianu 2. ☺ Weitzer János-u, 2. Minorita-palota.

Egy komplett ruhára való 170 cm széles trikó selyem L. 1237.—

Három méter szövet egy télikabátba ... L. 890.—

150 cm. angol velour L. 425.—

150 cm. doubl télikabátkele L. 395.—

150 cm. angol spric. kelme 378.—

Ia. caracul selyem plüss L. 585.—

Gyönyörű mintás belés 55—89 lei.

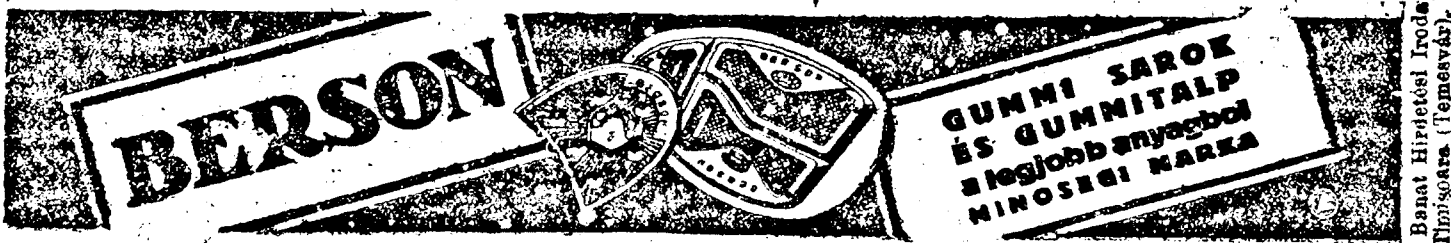
Cylinder és selyem bársony 280 lei.

Francia mintás flanel ... 49 lei.

Crep marocain, színekben 240 lei.

Csipkefüggöny ... 49 lei.

Velour ohiffon, rubabársony, crep de ohenek, angol férfi és női oostüm és ruha szövetek, harisnyák, butorszövetek, vásznak, ohiffonok, stb. legelőszöb bevásárlási forrása. 14022

„ORIENT” divatruház, ARAD, Eulev. Reg. Maria No. 18. (Salacs-utca) sarok.

Velourok, férfi és női kabát és öltöny-szövetek raktárra érkeztek. —: Olesó árak

Látogassa meg a timisoara-i temesvári
 Mümalom pavilonját
 a mintavásáron

Klein Dénes és Társa
 Tulajdonos: Klein Dávid
 TIMISOARA.
 Egyedüli főlerakata a Tannwalder Gyapjuszövőgyár-
 nak Tannwald, Oseohország — egész Románia részére.
 Kézmű és Textiláru nagyban.
ERNA vászon saját kezelés.
 Törvényileg védve 392. sz. a. 51

37 Év óta
KALODONT
 Tölggyalán

Őfelsége a király
 védnöksége alatt álló
Országos
mintavásár
 Timisoara 56
 megnyitása vasárnap,
1923. szept. 23-án
 délelőtt. 10 órakor.

Veszek magas áron, ha még oly szakadt, valódi szőnyeget.
 Szőnyegjavításokat művészi eszközökkel BING szőnyegműhelyek. 54
 Timisoara II. Jókai-u. 3.

Uj hordók
 cirka 150 hektó
 13338 olesón eladók.
 Szika Józsefnél Opecica

Gőzgép
 50 lóerős, magas nyomású, szelepes vezérmű Condensátorral Kazán Fisher tüzcsöves, 80 tüzfeltétű, 8 légkörös, 20 méteres kémény
 üzemképes állapotban eladó

Hercules gépműhely
 Timisoara :: Telefon 724.

Kifutó fiu
 éjjelre jó fizetéssel felvételt. Cím a kiadóhivatalban.

Üzletnek, Irodának, klubnak vagy egyébnek megfelelő több helyiség átalakulás alatt lévő Str. Moise Nicoara 6. számú házban novemberre kiadó.
 Értekezni ugyanott vagy Steiner építésznél. 5422

Felvétetik:
 Irodista vagy irodistánó, aki német, magyar, gyors- és gépirásban gyakorlattal bír. Ajánlatok eddigi működés és igény megjelöléssel „STENOGRAFIA” jellegre ezen lap kiadóhivatalához küldendő. 5387

Telefon 151. Mindenfajta nyomtatványokat Telefon 151.
 a legegyszerűbből a legdrágábbig izléses, művészi és gyorsan készít
 az „Arany Szőlőny” nyomdája
 Acsev-palota Acsev-palota

Vasárnap f. hó 23-án nyílik meg
 Timisoara legegánsabb és legelőkelőbb étterme
a „Tiszti Kasinó Étterem”
 A legjobb és legizletesebb ételeket Erdélyiék konyhája, a legelőkelőbb
 kényebb Iritz szakszerű vezetése biztosítja. Pazar kényelemmel berendezve
 Elsőrangú italok.

„CSOKOLÁDÉ KIRÁLY” Str. Mețianu (Forray-utca) 2.
Interurban telefon 309. szám.

Leggazdagabb választék bel- és külföldi csokoládé és cukorka-
különlegességekben. — Közvetlen behozatali különféle csoko- és
teafajkából. — Elismerett pontos kiszolgálás, legolcsóbb árak.

Győződjön meg arról, hogy mindennemű férfi fehérneműk a legdivatesebb kivitelben, továbbá Lilliom-schiffonok és
vásznak, ing-zefrek, voalek, grenadinok, férfi- és női-harisnyák dus választékban, legolcsóbb árakon

Varjasnál Str. Mețianu (Forray-u.)
„Az arany kakas”-hoz.

Dr. PASCUTIU
(ezelőtt Dr. Bácskay) főle
Himlő oltóanyag
legfrissebb állapotban
állandóan kapható:
— detail és engros —
Hajós Arpád gyógyszer-tár-
ban, ARADON,
a megyeházzal szemben.

Arany-, ezüst be-
váltása, legmaga-
sabb áron **Reiner Józsefnél** ARAD, a Lutheránus
templom mellett. Precíz ára-
ékszerjavító
műhely.

MANOMETER

és, mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal:
Gáspár műszerész, Arad, Str. Horia No. 1.
javítás végett beküldött műszereket
rövid idő alatt vissza küldöm. **Telefon 315.**

Hölgyeknek mindennapi használatra.
Uraknak borotválkozás utánra
ajánljuk a

HELACITOT

Izzadó fényes zsíros arc, egyszerű le-
mosásra csodás szép lesz, mintha va-
lami lehetet finomságu harmattal volna
bevonva. (Miteserek) atkák pár nap
alatt elmúlnak. — Legártalmatlanabb
arcszépítő. — Készíti:

Dr. Földes és Hehs Margitcra gyára
Budapest, I. Bertalan-utca 26.
Arad—Uj-Micalaca. 18863

Csobod János
vizsgázott fogtechnikus
özv. Morgenstern Gyuláné fogá-
szatimütermét Arad, Strada Bratienu
(Weitzer János-utca) 15., a főpos-
tával szemben átvette. 4076

Női velur- és posztókalapok

minden divatszínben a legolcsóbb árakban, **férfi velur- és kemény-
kalapok nagy választékban.** Bármilyen női vagy férfi kalap
festését minden divat színre és formára elvállalom. — **Első aradi vil-
lanyerőre berendezett férfi- és női kalapgyártás**

Bittenbinder Konrád Arad, Str. Eminescu 42—2. (Deák
F.-u.) Fehér Kereszttel szemben.

OCSÓ férfi-, női és gyer-
mek-cipők első-
rendű kivitelben
tartós jó anyagból

Czernóczi Testvérek
cipőüzletében kaphatók. Arad, Str. Mara-
sesti 7. (Kossuth-u.) 3.
Saját készítés!

Lokomobil, lokomotív, stabil ka-
zánok, valamint gáz generátorok
javítását szavatosság mellett
vállalom vidéken is.

Kuba György
kazánkovács, 5888
ARAD Calea Radnei (Radnai-ut) 21. sz.

Butorok
a legjobb kivitelben állandóan
raktáron és mérsékelt árak
mellett kaphatók: 18779
VICTORIA-butorgyár,
ARAD, Strada Ioan Calvin 42.
Lerakat: Neuman palota,
(Strada Horia.)

Értesítés.

Köztudomásra hozzuk, hogy **Piața Cetatei**
**Vechi (Óvár-téri) fatelepiükön folyó hó 21-től pé-
ntektől kezdve**

az első oszt. két éves száraz bükkhasáb tűzifa árát

ölenkint **1000 Leire** leszállítottuk

Ugyanilyen arányban mérsékeltük egyidejűleg
a cser- és gyertyánhasáb, valamint a dorongfa árát is.
A tűzifa a telepen nyomban fel is fűrészel-
hető és kívánatra megbízható fuvarosokról, vala-
mint aprító és pincébe rakó munkásokról is gon-
doskodunk. 5868

Seidner Bernát és Fia fatermelők.

Aradon ha sok a
Miteszer,
Kaiser-Borax
Ez ellen biztos szer.
VI—18675

Ezennel értesítjük Aradváros tisztelt fogyasztó kö-
zönségét, hogy tűzifaink árát **f. hó 21-től** kezdődőleg

leszállítottuk.

Első-osztályu bükkhasábfa öle	Lei 1000.—
„ „ cserhasábfa „ „	1120.—
„ „ gyertyánhasáb „ „	1160.—
„ „ dorongfa „ „	920.—
Aprított tűzifa sulyra 100 kg.	68.—

Fűrészelés, házhoz szállítás és pincébe berakás
általunk a legelőnyösebben eszközöltetik. 5398

Oravetz Miklós és Holländer Alfréd.

Neyné és Knausz Emma

a budapesti Reiter-cég 15 éven át
volt szabásznője szalonjukat Ara-
don, Str. Mețianu (Forray-u.) 3. sz.
alatti lakásukon. 14018

megnyitották.

Ujdonság!

Hölgyeim! A b. figyelmükbe
ajánlom a bábaképezdei Dr. ALBU
profesor főle nadrághaskötőt, amely
kitűnően bevált. Operálás és szülés
után, elhárjasodott nők részére né-
külözhetetlen, a régi mider rendszert
kiszorítja a forgalomból, kényelmes
és egészséges viseletével. Készítője:

Horváthné, Arad, Piața Catedra-
lei (Thököly-tér) 6.

Főtiszlviselő

kereskedelmileg képzett, könyve-
lésben szakértő, román, magyar,
német levelezésben jártas, kiter-
jedt áruismerettel, állását válto-
ztatni óhajtja. Szíves megkeresése-
ket „27 évi gyakorlat” jelige
alatt az Aradi Közönlöny kiadóhiva-
tala továbbít. 5342

In sämtlichen

FARBEN

für Handel Industrie
u. Gewerbe unterhält
umfangreiches

LAGER

Arzberger, Schöp & Co.
G. m. b. H.

Eisenach (Deutschland)
Anfragen sind zu rich-
ten an unseren Vertreter
Herrn

J. DAVID,

ARAD, Str. Ciorogariu 15.
(Vécsey-utca) 7. 4745

Tudja már mit jelent az „EGOL”? az „EGOL” 40% ármegettakarítást jelent!

Cipő ujdonságok az őszi szezonra
megérkeztek **Apponyi Testvérek**nél, Arad.

Szülők és diákok figyelmébe!

Iskolabeiratáskor legolcsóbban vásárolhat: Marlenyát, keztyűt, avatart, mindenesem köztárat stb.

Szabolcsi-Klein divatüzletében,

Arad, Str. Matianu 2. (Forray-utca) Gyönyörű kötött női ruhák Lelei 520.-

Apró hirdetések

Lakás.

FŐTÉREN 2 szobás komplett lakás legmodernebb butorzással eladó. Reflektánsok címeit Aradi Közlöny kiadójába kérem. 5034

EGY-KÉT szobás, konyhás lakást keresek magas házbérrel. Címét az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 101

EGY-KÉT SZOBÁS lakást mellékhelyiségekkel keresek Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) közelében. Lelepest figyetek. Ajánlatokat Aradi Közlöny kiadójában. 5375

KÉT BUTOROZOTT utcai szoba konyhahasználattal kiadó Paulison. Szoba, konyhaberendezés 25.000 leiert megvehető. Címem Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5393

KÉT-HÁROM SZOBÁS lakás konyhával 6 hónapra kiadó lelepesti-díj nélkül. Arad, Str. Grănicerilor (Török Ignác-utcában). Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5406

KÜLÖN BEJÁRATU, tágas, feltétlen új utcai butorozott szoba magános úrnak kiadó a Str. Sf. Georghe (Dezső-utcában). Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5385

LAKÁSCSERE. Üzlethelyiségnek, vagy műhelynek alkalmas lakásomat a belvárosban elcserelném két- esetleg háromszobás lakással. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5381

KERESÉK uriházban butorozott szobát esetleg ellátással. Címeket Kelet hírlap-irodába Arad. 14022

KERESÉK egy két, esetleg 3 szobás lakást, lelepesti díjat fizetek. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5411

BUTOROZOTT szoba teljes ellátással kiadó. Cím Wallinger hirdetőjében Arad. 19334

Ingatlan.

PIACTÉR közelében azonnal elfoglalható 6 szobás magánház 270.000 Leiert eladó. Cím Arad, Str. Russu Sirianu 14. új szám. 5414

ÖTSZOBÁS magánház azonnal elfoglalható lakással piactér közelében 250.000 Leiert sűrűn eladó. Bővebbet Haasz-iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-utca). 13540

ARAD, STR. OITUZ 18. (Illés-utca 68.) kisebb magánház azonnal elfoglalható lakással eladó. 5416

FŐUTVONALON házat, vagy telket megvételre keresek. Ajánlatok „Kisvasút” jelige alatt Kelet hírlap-irodába Arad adandók le. 14022

POPESCU ADRIAN Maderaton (Magyarádon) eladja lakható házat. 4 kat. hold és 3 kat. hold szőlőt terméssel. felszereléssel együtt. Ugyancsak elad 1000 hektó ázok hordót külön is. 5251

HÁZ teljesen köpület, jóforgalmu vendéglővel, italmérsi engedéllyel, két üzlethelyiséggel, három szobás lakással, mindegy mellékhelyiséggel, nagy piaccé-vel, minden elfogadható áron elköltözés miatt eladó. Közvetítők díjaztatnak. Hanzus Pál Vadász. 5386

CALEA RADNEI 32. számú ház eladó. 5402

HÁZTELKEK ELADÓK Strada Boztoieni Mosótzy-tanya. Felvilágosítást vásárlap délelőtt Dömötör mérnök ad Str. Muresului 5. II. 5401

STRADA MINERVEI (Ilona-utca) 34. számú ház olcsón eladó. Bővebbet Corwin-nyomdában Str. Eminescu. 5399

BIZTOS TŐKEBEFEKTETÉS. Bérházak, magánházak, kertesházak, gazdálkodásra alkalmas házak, mind azonnal elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal, sűrűn eladók. Bővebbet Haasz-iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u.) 13540

ARADUL-NOU (Ujarad) főteáján egyik legszebb uriház elfoglalható 5 szoba, fűdőszoba, zárifolyosóval, istállóval 750 fűtes telekkel 450.000 Leiert eladó. „Uranus”-iroda, Arad, főpostával szemben. 13932

KISEBB BÉRHAZ Calea Saguna (Varjassy Lajos-utcában) elfoglalható háromszobás lakással 220.000 Leiert eladó. „Uranus”-iroda, Arad, főpostával szemben. 13932

ARAD közelében Szentleányfalván egy kétszoba, konyha, kamara, istállóból álló sarokház szép gyümölcsös kerttel 45.000 leiert sűrűn eladó. A ház azonnal elfoglalható. Érdeklődni lehet a Központi-szálloda portásánál Arad. 14022

Üzletek.

FORGALMAS szálloda és vendéglő, étterem és kávéház 18 szobával eladó, vagy az üzlet a leltárral. Közlebbit: Szabó Jánosnál, Orsova, Vasuttelep. 5408

TÖBB utcára szóló igen jó forgalmu fűszerüzlet, italmérséssel eladó. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5417

Oktatás.

SZAKKEPZETT tanítónő elemista és alsó középiskolai magán és gyenge tanulók oktatását és vizsgáztatását vállalja. Tanít németül, francián is. Címe Ecce irodában Arad. 13963

Ellátás.

TELJES ELLÁTÁST zongoratanítással, francia és német nyelv oktatással kaphat uri családnál két 12-14 éves fiú, vagy leány tanuló. Cím Aradi Közlöny kiadóhivatalában 4878

KOSZTOS fiut felveszek. Özv. Kamler Jánosné Arad, Strada Ciosca (Szent László-utca) 15. 5400

ELLÁTÁSBA venne uricsalád urileányt zongora használattal, esetleg zeneakadémiai előkészítéssel. Budapest, Konrádné Aradi-utca 30. szám. 57

Különféle.

KERÉKPÁROKAT, varrógépeket, gramofont, legjobban javít Schwarcz műszerész Arad, Str. Brancovici. (Lázár Vilmos-utca) 3. 13641

LAKATOS MŰHELY teljes felszereléssel halál eset miatt eladó. Özv. Martin Miklósné Orczyfalva. 5383

FELVENNÉK 12.000 lei kölcsönt 3 hónapra magas kamatra. Ajánlatokat „Magas kamat” jeligére Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 5431

ASSZONYOK, leányok részére gyorsan és pontosan elsajátítható állandó varró- és szabásati tanfolyam Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 40a) udvari feljártat II. em. Ugyanott mindennemű felső ruha készítése elvállaltatik. 5391

Lakást keresők figyelmébe!

Egy 3 szobás lakás mellékhelyiségekkel. — Egy 1 szobás lakás mellékhelyiségekkel magánházban. — Egy 1 szobás lakás mellékhelyiségekkel, hozzátartozik 1 istálló 8 lóra, esetleg kerttel, sűrűn eladó. — Bővebbet: HAASZ-iroda Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi utca) 13540

1 kiló prima marhahus eleje

16 lei.—

SZALAY IMRE

huscarnokában

Arad, Piata Mihai Viteazu (Ferenótéri) áruccarnokában. — Naponta szopós borju és sertésbús, elsőrendű sertés aprólék, zsír és szalonna. 5429

Alkalmi eladások.

Modern 2 lakásos ház a belvárosban 3 szobás, fűdőszobás, azonnal elfoglalható lakással. — Nyolclakásos emeletes bérház a város központján, 5 szobás elfoglalható lakással. Emeletes bérház 8 modern parkettás lakással. — Bérház a Bathányi-utcában 200 ezer Leiert. — Magánház piactér közelében 5 szobás elfoglalható lakással 250 ezer Leiert — Kisebb és nagyobb bér és magánházak a város különböző részeiben, azonnal elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal 100 ezer Leitől 2 millió Leug. Szőlők a hegyalján gyönyörű kolkakkal idei terméssel 2 holdtól 30 holdig sűrűn eladók. — Díjtalan felvilágosítással szolgál Haasz Iroda, Arad, Str. Romanului 5. (Zrinyi-u)

Mercur hirdetési iroda. Oradea-Mare 1072.

Nagyothallók figyelmében!

A legújabb rendszerű berlini villamos zsebtelenfonok (Akustik-hésszülék) és elemek nagyothallók részére kaphatók: **Németl Mór**nál Oradea-Mare (Nvárad) Teleky-u. 15. sz. alatti lakásán, ahol azok bárki által kipróbálhatók. Ha még oly magasfokú a nagyothallás, a leghalkabb beszédet is jól lehet hallani. Prospektust ingyen küld. 5248

Rheumát, köszvényt

biztos sikerrel gyógyít:

a SIMAY-féle vizgyógyintézet

szénsavas- és kénes fürdője.

NYITVA!

fővárosnak reggel 7-től d. u. 2-ig
nőknak délután 2-től 6 óráig. 3388

Aranyát, ezüstjét, briliáns- és gyémánttárgyait a legjobban adhatja **Waldmannál** Arad, Piata Avram Iancu 14. (volt Szabadság-tér) 5088

Az Ineu (Borosjenői) Perzsaszőnyeg Szővőipar

keres azonnali belépésre

hozzaértő munkavezetőt.

Poleska és molyirtást jóállással vállal. Patkányok, egerek biztos kipusztításához a békebell Mattheine féle patkány és egéirtő szert ajánlja

MATTEINE vállalat, ARAD,

Str. Bucur 15-17., I. em. (Eötvös-u. 8.)

Muszka és svábirtó szer kapható.

Régi fogakat és törött arany fogakat a legmagasabb árban veszek

Mondjalled

vizsgázott fogász. ARAD, Bul. Reg. Ferd. 17., József főherceg-u 17.

En Csillag Anna

185 cm. hosszú óriási Loreley hajjal az általam feltalált kenőcs és szappan 14 havi használat után kapható. Ez az egyedüli szer hajhullás ellen és annak növelését előmozdítja, a fejbőrt erősíti. Férfiaknál előmozdítja a teljes, erőteljes szakálnövést és rövid használat után úgy a haj, mint a szakáll természetes fényű és sűrűsége lesz és megkímél a legvégsőbb korig idő előtt korai megöszüléstől. Egy tégely kenőcs Lelei 50.— Egy darab szappan Lelei 35.—

Kapható minden gyógyszeriarban és drogeriában vagy az összegyűjtés beküldése mellett a romániai főlerakatból: **Gracia Kozmetikai Laboratorium ARAD.** 13773

Onkéntesárverésen

szeptember 25-én és nem 23-án, d. e. 9 órakor Curtici (Kurtics) állomás mellett működő háromvasu motoreke eladatik. 5380

Lucerna és vöröshere

magot minden mennyiségben vásárol.

Gazdasági Egyesület ARAD.

14105

Ujságmakulatura

6 kgr.-os csomagokban

kapható a kiadóhivatalban

Aki olcsó és jó linoleumot vagy viaszkos vásznat akar vásárolni, úgy keresse fel az **UJ LINOLEUM ÜZLETET,** Arad, Strada Matianu 3. (Forray-utca). Szives pártfogást kér: **Kramer Béla**

Oszli felöltő- és ruha- ujdonságok megérkeztek:

JULIU PLESZ GYULA

cégház, Arad, Str. Col. Párol (Vörösmarty-u.) 3., a színház hátsó bejáratával szemben. Külön mértékosztály. Saját angol és francia divat szalon. Olcsó szolid árak. Dus választék. Kérem a névre ügyelni.

Sok pénzt takarít meg, ha az

„Aradi Közlöny”-ben,

hirdet, mert hirdetése így jelenik meg a

„Bánáti Közlöny”-ben.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.

Minden szó hirdetési ára 2 lel.

Vastagabb betűvel 4 lel.

A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután 5 óráig veszünk fel.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 20 lel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

INTELLIGENS NŐT keresek második gimnazista leánykámhoz nevelőnőnek. Német tudással bírók és képezdét végzettek előnyben részesülnek. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 500

AZONNALI belépésre keresek vegyeskereskedő segédet, ki a román nyelvet bírja. Röfös és rövidáru szakmában járta előnyben részesül. Ajánlatokat Brinda Athanasz Berzova. 5336

SZORGALMAS mindenek takarításban gyakorlott, felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4718

FIATAL leány fogorvosi rendelőbe asszisztensnőnek kerestetik. Dr. Spielberger Arad, Str. Consistorului 16. 14021

JÓLFOZÓ szakácsnő két tagu családnak azonnali felvétetik. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5405

SZOPTATÓS DADA azonnali belépésre kerestetik. Arad, Bulev. Carol 37. (Erzsébet-körút) 37. II. em., ajtó 16. 5390

FIATAL segédet vegyes szakmából felvesz Riedl Arad, Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) 10. 5382

KERESKEDELMI iskolát végzett fiatalember, tartalékos tiszt, eddig volt állami szolgálatban, beszél és ír perfect románul, magyarul és németül. október 1-én állást keres bankba, kereskedelmi, vagy iparvállalatnál, esetleg import-export-cégnél, vagy bármilyen magáncégnél. Cim Ecce-Iroda Arad. 13963

SZAKKÖZPÉZET pincemester azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok bizonyítványokkal együtt „Szakközpézt” jellegre Kelet hírlapirodába Arad, adandók le. 14022

VASKERESKEDŐ segéd állandó alkalmazást nyer. Ajánlatok „Szorgalmas” jelleg alatt Kelet hírlapirodába Arad, adandók le. 14023

HÁZMESTERPÁR kerestetik új lakásban. A férfi hőtisztosai az asszony takarítónői minőségben. Ugyanott minden szakácsnő felvétetik. Wiegenfeld Arad, Str. Eminescu 40a) 13585

TIZ ÉVES leánykámhoz nevelőnő keresek Cim Aradi Közlöny kiadóiban 500

SZAKMABELI utazót keresünk. Fornyár Arad, Piata Plevnei (Árpád-tér) 2. 14022

SUOHE intelligens Fräulein mit Jahreszeugnisse. Adresse in die Aradi Közlöny Administration. 600

MINDENES főzőnő azonnali belépésre alkalmazást nyer. Dörner Arad, Strada Ilarie Chendi 11. (Kölcsey-utca 2.) 5394

MEGBIZHATÓ komoly nő, ki a háztartás minden ágában tökéletesen járta, alkalmazást keres magányos urnál. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5407

MINDENES főzőnő azonnali felvétetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13333

ARVALEANYT felvesz virágüzlet Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 5. 13333

FIATAL segédet és egy hetest keresünk azonnali belépésre Schönberger és Grünstein cég Arad, Bulev. Regele Ferdinand 11. 14023

MINDENES idősebb nőhöz felvétetik. Kelen Arad, Str. Chendi (Kölcsey-u.) 2. 11 ajtó. 14023

MAROSVASARHELYRE három tagu családnak házzelvezetőnő kerestetik, egy gyermek gondozását is vállalnia kell. Bővebbet Schillingernél Str. Marasesti (Kossuth utca) 55. 5482

UJSÁGÁRUSOK felvétetnek nagy fizetéssel. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13338

ÖNALLOAN dolgozó fizetőlányok, továbbá tanulóleányok felvétetnek Maltry nőszabónál Arad Str. 29. Decembrie (Hasszinger u.) 4 13334

GAZDASSZONYNAK keresek gyermekszertő, románul beszélő fiatal nőt. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5424

FAHIVATALNOK, aki állomáson tűzifa, átvételt és szállításhoz ért, azonnali belépésre kerestetik. Leveleket „Fahivatalnok” oimén Wallinger hirdetője Arad továbbít. 13334

ÜGYES kiszolgáló, borfin vagy leány felvétetik. „Arany kerék” Arad állomással szemben. 5413

DOSSIERKEZELÉSENBEN jártas, gépiráshoz értő kisasszony azonnali belépésre kerestetik Kornis Zeigmond és Márton cégház Arad, Acsoev. palota. 5423

DETAIL fűszeres segédet teljes ellátással azonnal kerestetik. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 14023

KIFUTÓ FIU, jó fizetéssel nyomdánkban alkalmazást nyer.

Vétel és eladás.

VÁSZON-ERNYŐ üzleteljárát főlé, használt de jókarban, hozzá való teljes vasfelszereléssel eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5000

PRERZA KABÁT, kézimunka ágyterítők, függönyök, törülközők, női fehérneműk, ebédő divány, ágyak, asztalok, tükrök, íróasztal, stórok, kézimunkák, férfi és fiu télikabátok, női ruhák, díszágyak. 2-ös színu gőzmosógép, gyermekágy, stb. eladó Arad, Str. Consistorului 12. (Batthyány-utca 23.) I. em. jobbra. 1000

NŐI ÉS FÉRFI fehérneműt, asztal és ágyneműt, antik butorokat, porcellánokat, szőnyegeket, függönyöket, ezüst tárgyakat, stb. bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (volt Batthyány-utca 23.) I. em. jobb. 1000

RÉZÖNTÖDE és lakatosműhely berendezés, esetleg helyiséggel együtt eladó. Cim Szida, Arad Strada Cogalniceanu (Miklos Kelemen-utca) 61. szám. 14028

JÓKARBAN levő kis Singer varrógép eladó. Seuchtmann Arad, Str. Numa Pompiu (Kasza-utca) 50. 5412

WERTHEIM-szekrény és több butor eladó. Parcoul Unirei (Kossuth-parki) térsége Arad. 5436

EBÉDLŐDIVÁNY eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5430

BOGNARFA körös és szill 12—30-ig, 3 méter hosszban 25—30 vaggon, jutányos árban eladó. Reflektánsok „Bognarfa” című ajánlatát Wallinger hirdetője Arad továbbítja. 18334

VESZÉK könyveket magas árban. Ajánlom 110.000 kötetes kölcsönkönyvtáramat. Krausz Paulina, színház-épület. 5426

MUNKASOK és tisztviselők legszolidabb ruházati cikkek havasárlási forrása. Flanellek 40 Leitől. Flanel takaró 400 Lei. Női harisnyák feltűnő olcsó árban. 400 yard oerna 9 Lei. Claro 13 Lei. D. M. C. 4-50 Lei. D. Popoviciu rófos- és rövidáru üzletében Arad, Bul. Regele Ferdinand (Boros Béni-tér) motor-állomás. 5426

GYÖNYÖRŰ kristályveg csillár eladó. Arad, Strada Episcopul Radu 7—13. sz. Özv. Odilláné. 5428

HINTÓ löszerszámmal eladó. Arad, Str. Blandusiei 31. (Közép-utca 6b) 5415

ELADÓ olcsón egy aranyrémás álló oon-sol tükrök. Arad, Strada Horia 11. (Széchenyi-utca 7.) 5416

PLÜS DIVÁNY eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5420

TÜZIFA KAPHATÓ minden minőségben Str. Muciu Scaevola (Hajó-utca) 46. alatt felosztásban levő fatelepén, napi árnál sokkal olcsóbban. 5421

AUTÓGUMMIK eredeti francia Michelin, Pirelli, gyári lerakat, kerékpárok, Kovács Soma és Társánál Arad. 5403

A NŐY KERESLETRE VALÓ TEKINTETEU sürgősen keresünk antik butorokat, perzsa szőnyegeket, festményeket, műtárgyakat, régi fűves és porcelán tárgyakat, japán vázákat és ezüst ötvös munkákat. Vidéki meghívásra kintunk. Szépművészeti Szalon Arad, Ortutay-palota. 13573

NŐI BORKALAPOK Lei 160.— viszonteladónak árkedvezmény Posch áruház Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. 5261

KOCSIKENŐCS-prima, tovotvezstr, mindennemű gépkendőlojak nagyban áron kaphatók az Aradi Olajpar Részvénytársaságnál Arad, Bulev. Regele Ferdinand I. No. 46—22. Telefon szám 135—407. 8935

IRÓÉPEK, kellekek raktára, szakszerű javító műhely. Szegfű Arad, Piata Luther 3. Telefon 111. 13731

HAJAT vesz, megfakult hajmunkák festését vállalja Fischer modern hajmunka vállalat Arad, Str. Mărăsesti (Kossuth-utca) 58. 4962

EGY vadonatúj frakköltöny közepmagas alakra eladó. Cim a kiadóban. 5335

UJ HÁLÓSZOBA teljesen felszerelve olcsón eladó. Megtekinthető Arad, Calea Saguna 198. szám alatt. 5373

KÉZIMUNKA anyagok, Jumper-pamut és selvem, saját készítményű himzett és tüllfüggönyök szolid árakban Ernest üzletében Aradon, színház mögött. 5088

Sok pénzt takarít meg, ha a

„Bánáti Közlöny”-ben

hirdet, mert hirdetése így jelenik meg az

„Aradi Közlöny”-ben.

KÉT ÁGY, 2 ruha szekrény sürgősen eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5384

MALOMKÖVEK, eredeti francia és hazai szitacselyem, gépolaj, szilak, malomszerek, cséplőüzemi cikkek Kovács Soma és Társánál, Aradon. 5404

UJ borpresek és egy trier eladó. Cim Schneider Eduard Lipova. 14022

UJ TOLÓKOCSI (beteg részére) jutányosan eladó. Cim Aradi Közlöny kiadóiban. 5397

A CLUJI BABAGYÁR „PAPUSERIA” termékei megtekinthetők Ifi. Ecker József látésküzetében Timisoara (Temesvár) Strada Berthelot (Kossuth Lajos-utca) 11. 55

TEHÉN SAJT minden mennyiségben kapható Moase Milentia Igris, jud. Torontal. 5389

KÉT DARAB kézimunka sztor eladó. Arad, Str. Ioan Kálvin 39/40. 5909

EGY modern, mély gyermekkosci eladó Arad, Str. Desseanu 9. (Révay-utca) 5. 13333

MODERN világos tölgy hálószoba, könyvhabutor elutazás miatt olcsón eladó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 13333

BULDOG 3 hónapos kölyök kutya eladó Arad, Strada Mocioni (Orczy-utca) 6. szám. 13932

CIMTABLÁNAK, vagy kirakatnak alkalmas tükrötveg eladó. Hachla Béla cimfestőnél Arad, Fischer Eliz-palota. 14023

EGY jókarban levő gyermekkosci eladó Arad, Strada Consistorului No. 5—29. III. emelet, ajtó 4. 5410

MŰTÁRGYAKAT, porcellánokat, japán és kínai dolgokat, antik butorokat, ezüst tárgyakat, perzsa és szírnászőnyegeket, ezüst gyűjteményeket a legmagasabb árban vásárol a Salon Artistique Arad, Bulev. Regina Maria 20. (Fischer Eliz-palota.) 11895

VESZÉK könyvtárakat, hangjegyeket, bélyeggyűjteményeket, festményeket és hezedűket a legmagasabb árakon. Kernen István könyvkereskedése. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár Arad. Telefon 385. 13639

KLASSZIKUS Regénytárt, jókat összes műveit. Lexikont vásárol Knieszer papírkereskedő Arad, Strada Vladimirescu (Dobó-utca) 1. 13565

NYERSBORKÖVET veszek minden mennyiségben. Irom Arnold Arad Str. Grigorie Alerandrescu (Bercsényi-utca) 39. sz. 13631

HASZNALT OLOM megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóban.

Apróhirdetések folytatása a 11-ik oldalon.

Női divat-szövetek Lei 82-től. —: Női kabát kelme Lei 230-tól. —: Női kalapok Lei 160-tól kapható. Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) 8. szám. ::

Nyomatott az Aradi Közlöny rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavállalat